Cena numeru 15 groszy.

Pełna tabela wygranych loterji państwowej na str. 6-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron.

REPUBLIKA

Rok XI ŁÓDŹ, WTOREK, 19-go WRZEŚNIA 1933 R. CENA NUMERU 15 GROSZY. Nr. 261

Planowali zamach na Hitlera

Później jednak zdecydowali się na podpalenie Reichstagu. — Dalsze rewelacje w procesie londyńskim. — Co mówi 14-letni syn uwięzionego posła Torglera?

Van der Lübbe zrzekł się obrony.

Londyn, 18 września.

Czwarty dzień toczącego się przed międzynarodową komisją śledczą procesu o podpalenie Reichstagu, rozpoczął się od zeznań .4-letniego syna Torglera, który zeznaje z zadziwiającym spokojem, opisując zachowanie się jego ojca w dniu pożaru oraz wypadki, które po nim nastąpiły.

Chłopiec ten stwierdza, że gdy po raz ostatni widział swego ojca w więzieniu przed czterema miesiącami, na rękach jego widoczne były wyraźne ślady od kajdan. Ojciec wydał mu się bardzo przygnębiony i wycieńczony.

Londyn, 18 września.

W dalszym ciągu dzisiejszej rozprawy przed komisją międzynarodową prowadzącą śledztwo w sprawie podpalenia Reichstagu zeznawał sekretarz frakcji komunistycznej Reichstagu Kuhne.

Oświadczył on, że niemożliwem jest, aby oskarżeni bułgarzy zdołali dostać się do biura Torglera bez wiedzy sekretarjatu. Torgler w dniu wybuchu pożaru nie przyjmował żadnych wizyt.

Kuhne zapewnia, iż Torgler nie ukrywał się przed policją. Został on zbadany przez obecnego szefa tajnej policji pruskiej, poczem nakazano jego aresztowanie.

Torgler wykazał swe alibi, wymieniając nazwiska oraz godziny spotkań. Kuhne zaznaczył, że dostarczenie do Reichstagu środków wybuchowych przez korytarz podziemny, wiodący z mieszkania Goeringa było niemożliwem.

Wreszcie Kuhne oświadczył, że według wiadomości ze źródeł wiarogodnych, narodowi - socjaliści przygotowywali się jakoby do zamachu na Hitlera, a bynajmniej nie do podpalenia Reichstagu.

Berlin, 18 września.

Z Amsterdamu donoszą, że oskarżony o podpalenie Reichstagu komunista van der Luebbe odrzucił wszystkie propozycje prowadzenia przez adwokatów zagranicznych obrony jego przed trybunałem w Lipsku.

Według informacji dziennika „Telegraaf“, znany adwokat amsterdamski dr. Pauwels otrzymać miał następujący telegram: „Van der Luebbe zrzeka się obrony“.

W nadesłanym później liście, niemiecki obrońca z urzędu donosi, że Van der Luebbe odrzuca zgóry wszelkie propozycje prowadzenia obrony przy pomocy tłumacza.

Rodzina oskarżonego, jak podaje holendedski dziennik „Algemee Handelsblad“, miała zwrócić się o pomoc do holenderskiego adwokata B. W. Stompsa, który występował już kilkakrotnie jako obrońca w procesach przeciwko komunistom.

Czy Torgler będzie skazany na śmierć?

Obrońca jego wierzy w sprawiedliwość niemiecką.

Londyn, 18 września.

„Daily Telegraph„ ogłasza wywiad z obrońcą Torglera adw. Sackiem, który oświadczył: — „Jestem stanowczo przekonany, że Torgler jest niewinny i że nie był zamieszany wogóle w podpalenie Reichstagu.

Uważam Torglera za człowieka przyzwoitego, czystych zasad i wysoce uzdolnionego. Nietylko spodziewam się, ale jestem pewien, że uratuję Torglera od kary, jaka mu grozi.

Co do oświadczenia Hitlera, że w każdym razie uwięzieni zostaną powieszeni, aby zadokumentować przed światem, że są oni podpalaczami, Sack odpowiedział:

„Hitler złożył takie oświadczenie, ale miał na myśli to, że kara śmierci będzie wykonana tylko, o ile sąd najwyższy wskaże uwięzionych jako winnych a sąd najwyższy w Lipsku składa się wyłącznie z elity sędziów niemieckich, którzy ferują wyroki od dziesiątków lat.

Jestem przekonany, że sąd ten po zbadaniu całego materjału dowodowego nie wyda wyroku śmierci na Torglera.

Armatami przywitamy zdrajców!

Austrjacki minister obrony krajowej wypowiada bezwzględną walkę hitlerowcom. — Krwawe awantury w czasie manifestacyj w Grazu

Dollfuss udaje się samolotem do Genewy

Wiedeń, 18 września.

Z Grazu donoszą dzienniki, że w czasie manifestacji frontu narodowo - stanowego usiłowali narodowi socjaliści rozbić zgromadzenie.

Grupa ich rozpoczęła w chwili, kiedy wicekanclerz Winkler stanął na trybunie, śpiewać pieśń: „Deutsche über alles“ i wznosić okrzyki na cześć Hitlera. Równocześnie rzucono kilka „żabek“, aby wywołać panikę. Policja przywróciła szybko spokój i aresztowała kilku narodowych - socjalistów. Eksplodujące „żabki“ zraniły 7 osób.

Wiedeń, 18 września.

(PAT) Dzisiejsze dzienniki poranne, omawiając wczorajsze manifestacje polityczne stwierdzają, że polityka Austrji stanęła na punkcie zwrotnym.

W obozie rządowym wyłoniły się różnice zdań co do sposobu reorganizacji państwa austrjackiego.

W każdym razie dzień wczorajszy przyniósł wyjaśnienia sytuacji, albowiem tak wicekanclerz Winkler, jak i ks. Starhemberg mimo wszelkich programowych różnic, oświadczyli się z całem zaufaniem za kanclerzem Dollfussem. Za kierownictwem dr. Dollfussa opowiedziały się wszystkie elementy patrjotyczne, stojące na gruncie samodzielności i niezależności Austrji.

Wiedeń, 18 września. (PAT)

Minister obrony krajowej Vaugoin oświadczył na zgromadzeniu w Linzu.

„Możemy spoglądać ze spokojem w przyszłość, ponieważ mimo wszelkich pogłosek i różnych wystąpień radjowych panuje w Austrji najzupełniejszy spokój. Spokój ten i porządek będzie bezwarunkowo utrzymany. Nie przypuszczałem nigdy, że będę musiał wysyłać żołnierzy nad granicę niemiecką. Bóg jest świadkiem, że my, austrjacy, nie ponosimy w nie przyjdzie do tego, by musiały być użyte karabiny i armaty. Jeśli jednak zdrajcy stanu, którzy się nazywają legjonistami austrjackiemi spróbują przekroczyć granicę, wówczas żołnierze, spełnią swój obowiązek, tak, jak im nakazuje przysięga (burzliwe oklaski).

Wiedeń, 18 września. (PAT)

„Sonn- u. Montagsztg.“ donosi, że Dollfuss z końcem tego tygodnia uda się samolotem do Genewy na sesję rady Ligi Narodów. Podróż kanclerza ma na celu nawiązania ścisłego kontaktu z europejskimi mężami stanu.

Indywidua zwyrodniałe moralnie i fizycznie

— tak określa ks. Starhemberg hitlerowców.

Wiedeń, 18 września.

Na zgromadzeniu przywódców Heim wehry w Kufstein oświadczył m. in. ks. Starhemberg:

„Tragicznem jest, że ilekroć staliśmy u trumien poległych towarzyszy broni, musieliśmy sobie powiedzieć — „padli w walce przeciw nieprzyjaciołom niemieckim z czasów trzeciego państwa“.

Ks. Starhemberg oświadczył, że Austrja nie da się zreorganizować i odnowić przez manifestacje i indywidua zwyrodniałe moralnie i fizycznie.

Obławy przeciw komunistom

trwają na terenie całych Niemiec.

Berlin, 18 września

Obławy przeciwko komunistom w Niemczech trwają nadal. Ostatnio aresztowano m. in. posła Bruhna. Wśród zatrzymanych znajduje się kilku tajnych kurjerów, utrzymujących łączność pomiędzy organizacjami miejscowemi a komitetem centralnym w Berlinie.

Również w Hamburgu dokonano licznych aresztowań wśród przywódców tajnych organizacyj komunistycznych.

W Hamburgu policja wraz z formacjami hitlerowskiemi przeprowadziła rewizje w 2000 mieszkań w dzielnicy robotniczej miasta. Oprócz druków komunistycznych i socjalistycznych skonfiskowano pewną ilość broni i 5 sztandarów partji socjal - demokratycznej.

Pozatem w całej Rzeszy przeprowadzono dziś wielką obławę policyjną w ramach akcji zwalczania żebractwa.

DWA UKŁADY POLSKO-GDAŃSKIE

podpisane zostały w dniu wczorajszym w wyniku dwumiesięcznych, bezpośrednich rokowań

Premjer Jędrzejewicz wyjeżdża do Gdańska z oficjalną wizytą.

Warszawa, 18 września.

(B) W ciągu dnia dzisiejszego podpisano w Warszawie i w Gdańsku dwa niezmiernej doniosłości układy polsko-gdańskie, których podpisanie jest ukoronowaniem dwumiesięcznych trudnych i często z najwyższym wysiłkiem prowadzonych rokowań bezpośrednich między Polską a Gdańskiem.

O g. 2 po poł. podpisano w Warszawie w ministerstwie spraw zagranicznych **układ o wykorzystaniu przez Polskę portu gdańskiego.** Z ramienia Polski podpis pod układem złożył radca dr. Büttner. Układ normuje szczegóły i sposób wykorzystania przez Polskę portu gdańskiego, wymienia transport, który będzie Polska przez port gdański w drogi zamorskie kierować, a pozatem zawiera szereg zobowiązań Gdańska w **dziedzinie stosowania taryf specjalnych ulg dla eksportu polskieg.o.**

O g. 6 po poł. prezydent dr. Rauschning i komisarz generalny Rzplitej Papee **podpisali układ o prawach i przywilejach polskiej mniejszości narodowej i obywateli polskich zamieszkałych w Gdańsku.** Układ ten przewiduje uznawanie polskich świadectw szkolnych i dyplomów uniwersyteckich na terenie Gdańska, dalej zawiera szereg przepisów o szkolnictwie mniejszościowem, o używaniu języka polskiego w urzędach gdańskich i o specjalnych prawach osób narodowości polskiej na terenie Gdańska.

Podpisanie obu układów stoi ze sobą w oczywistej łączności i stanowi dowód, że przy istnieniu dobrej woli z obu stron udało się bez interwencji Ligi Narodów dość do porozumienia i stworzyć podwaliny współpracy polsko-gdańskiej.

Warszawa, 18 września.

(B) W związku z dzisiejszem podpisaniem dwuch układów polsko-gdańskich dowiadujemy się, że **premjer Janusz Jędrzejewicz uda się w najbliższych dniach do Gdańska z oficjalną rewizytą do prezydenta senatu gdańskiego, dr. Rauschninga, który bawił w Warszawie urzędowo w pierwszych dniach lipca r. b.**

W podróży do Gdańska towarzyszyć będą premjerowi Jędrzejewiczowi wyżsi urzędnicy prezydjum rady ministrów i ministerstwa spraw zagranicznych.

Dalszy spadek dolara.

Od soboty spadek wyraził się różnicą 16 groszy na dolarze.—Kurs funta również zachwiany.

Warszawa, 18 września.

Zniżka dolara, która ma miejsce od kilku dni, trwała i dziś. Kurs waluty amerykańskiej uległy dalszemu znacznemu obniżeniu. Od soboty spadek ten wyraził się na giełdzie warszawskiej różnicą 16 groszy na dolarze. Czek na Nowy Jork notowano dziś tylko 5.89 a przekaz telegraficzny 5.90.

Na giełdzie w Zurychu dewiza Stanów Zjednoczonych spadła od soboty z 3.49 i pół na 3,41, a na giełdzie paryskiej z 17,27 na 16.68. Giełda nowojorska wykazała dalszą zwyżkę wszystkich dewiz europejskich w stosunku do dolara, przyczem Paryż zwyżkował od soboty z 5.84 na 6.00, Szwajcarja z 28.83 na 29.75, a Londyn z 4.70 i trzy czwarte na 4.79.

Równocześnie ze spadkiem dolara zachwiał się i kurs funta szterlinga. Od soboty strata na jednym funcie szterlinga, według notowań giełdy warszawskiej, wynosi 30 do 32 groszy, przyczem dzisiejsze notowanie przekazu na Londyn wynosiło 28.00 — 27.98 za jeden funt.

Na giełdzie w Zurychu kurs dewizy angielskiej spadł od soboty z 16.34 na 16.24, a w Paryżu z 80,85 na 79.90, to jest prawie o jeden frank francuski na funcie. Tem samem na giełdzie londyńskiej zaznaczyła się zwyżka dewiz obcych np. szwajcarskiej z 16.29 i pół na 16.16 a paryskiej z 80.62 na 79.96 za jeden funt.

Jedynie dewiza nowojorska na giełdzie londyńskiej zniżkowała z 4.69 i trzy czwarte na 4.78 i trzy czwarte za jeden funt, co jest łatwo zrozumiałem, gdyż spadek dolara jest większy, niż funta szterlinga.

Pogrzeb ś. p. kpt. Lewoniewskiego

odbył się wczoraj w Warszawie

Warszawa, 18 września.

(PAT) Dziś o godz. 10-ej rano z kościoła garnizonowego przy ul. Długiej odbył się pogrzeb ś. p. kpt. inż. pilota Józefa Lewoniewskiego.

Ustawioną pośrodku kościoła na katafalku trumnę ze zwłokami bohaterskiego lotnika okrywały liczne wieńce z żywego kwiecia i zieleni.

Świątynię wypełnili szczelnie prócz rodziny zmarłego oficerowie lotnictwa z dyrektorem departamentu aeronautyki m. s. wojsk. płk. Rayskim, przedstawiciele Aeroklubu warszawskiego R. P. i Aeroklubu warszawskiego z posłem Kudowskim, przedstawiciele państwowych zakładów lotniczych z dyr. Kumbowiczem, delegacje stowarzyszeń i organizacyj, przyjaciele i koledzy zmarłego.

Nabożeństwo żałobne odprawił ks. prałat Trzeciak, pienia religijne wykonali artyści opery warszawskiej.

Po nabożeństwie trumnę ze zwłokami ś. p. kpt. Lewoniewskiego wyniesiono z kościoła przy biciu dzwonów i dźwiękach marsza żałobnego na samolot zaprzężony w 6 karych koni i przybrany kwiatami i zielenią.

Zwłoki bohatera spoczęły na cmentarzu wojskowym na Powązkach.

Manifestacja komunistyczna w Lille.

Paryż, 18 września.

Żywioły komunistyczne zorganizowały w Lille manifestację, podczas której deputowany Denain złożył sprawozdanie poselskie.

Około 60 manifestantów udało się przed giełdę pracy, gdzie wygłoszono szereg przemówień.

Nawiązując do obecnego strajku flisaków, uchwalono rezolucję, wzywającą do kontynuowania strajku aż do momentu, w którym postulaty flisaków zostaną w pełni uwzględnione.

Minister Kaliński w Stanisławowie.

Stanisławów, 18 września.

Dziś przybył do Stanisławowa minister poczt i telegrafu Kaliński w towarzystwie dyrektora gabinetu p. Romana Starzyńskiego oraz prezesa lwowskiej dyrekcji poczt i telegrafu.

P. minister przeprowadził inspekcję urzędów pocztowych w Bursztynie, Ha[lliczu] i Stanisławowie, a po południu udał się do Worochty, przeprowadzając dalszą inspekcję.

Przed procesem w Samborze przeciw mordercom ś. p. Hołówki

Sambor, 18 września.

Proces trzech oskarżonych o współudział w morderstwie ś. p. Tadeusza Hołówki a mianowicie: Bunija, Hotyńca i Baranowskiego, ściągnął do Sambora kilkunastu korespondentów zarówno prasy stołecznej jak i prasy lwowskiej — polskiej i ukraińskiej.

Rozprawa potrwa prawdopodobnie około 3-ch tygodni. W skład trybunału wchodzą: Wiceprezes sądu okręgowego Wondrausz jako przewodniczący oraz jako sędziowie Kuczera i Kuprowski

Oskarża prokurator Mitraszewski. Do obecnej chwili jako obrońcy oskarżonego Bunija zgłosili się adwokaci Szuchewycz oraz Roguski.

Żołnierze kubańscy nie chcą strzelać do tłumu.

Havana, 18 września.

Prezydent San Martin zapowiedział załatwienie w czasie jaknajkrótszym obecnego przesilenia politycznego. Jak przypuszczają, San Martin zrzeknie się prezydentury.

W Mazanillo, gdzie trwa strajk powszechny, żołnierze odmówili strzelania do manifestantów komunistycznych. Wysłano tam oddziały wojskowe. Do Mazanillo przybył pancernik amerykański.

Król Karol informuje się o stanie polityki europejskiej.

Bukareszt, 18 września.

Titulescu, który przybył dziś do Sinai, przyjęty był na audjencji przez króla i zatrzymany przez niego na śniadaniu. Minister poinformował króla o zagadnieniach, będących przedmiotem konferencji Małej Ententy, która odbędzie się w Sinai dnia 25 b. m.

Dzienniki podkreślają, że trzej ministrowie spraw zagranicznych rozpatrzą przedewszystkiem zagadnienia gospodarcze Europy środkowej oraz problematy, znajdujące się na porządku dziennym zgromadzenia Ligi Narodów.

Uprzedził kata i popełnił samobójstwo.

Berlin, 18 września.

Z Lubeki donoszą, że robotnik, skazany na śmierć za zabójstwo narodowego socjalisty, popełnił w celi więziennej samobójstwo przez powieszenie.

Krwawe strejki i zaburzenia

paraliżują kampanję na rzecz odbudowy narodowej w Ameryce

Nowy Jork, 18 września.

Kampanja na rzecz odbudowy narodowej natrafia na przeszkody w postaci strajków i rozruchów.

Organizacje robotnicze wysuwają zastrzeżenia wobec niektórych postanowień kodeksu pracy dla przemysłu węglowego, co grozi wznowieniem konfliktu w tej gałęzi przemysłu i opóźnieniem podpisania kodeksu przez prezydenta Roosevelta.

W Brockton (stan Massachusetts) strajkuje 7.000 robotników przemysłu obuwianego, a w Filadelfji grozi strajk 7.000 szoferów wozów ciężarowych.

W rejonie górniczym w Pensylwanji doszło do krwawych zaburzeń, w wyniku których kilka osób odniosło rany. Kilka budynków usiłowano wysadzić w powietrze.

Katastrofa w czasie międzynarodowych wyścigów samochodowych

Berlin, 18 września.

(PAT) Podczas międzynarodowych wyścigów samochodowych ... w Brun, angielski automobilista ... uległ śmiertelnej katastrofie na ...

Pierwsze miejsce w biegu zajął fran... Chiron.

Warszawa, 18 września.

(Cz) Firma czechosłowacka Ryszard ... wystąpiła do władz prokurator... w Warszawie ze skargą na swe... przedstawiciela Dawida Riszfelda (Marszałkowska 95). Riszfeld oskarżony o oszustwo na szkodę firmy i z te... tytułu został zatrzymany przez po...

Anglja godzi się na kontrolę zbrojeń

w myśl projektu francuskiego? — Konferencja rozbrojeniowa ocalona przed rozbiciem.

Rozmowy angielsko-francuskie w Paryżu.

Paryż, 18 września.

O godz. 22.30 półoficjalna agencja o... następujący komunikat o przebie... rozmów francusko - angielskich w Paryżu.

Z przebiegu obrad dzisiejszych obie ... wyniosły wrażenie dodatnie. — Wszystkie zagadnienia, dotyczące spra... rozbrojenia, zostały omówione. — ... punktów widzenia ułatwi zna... powodzenie konferencji rozbroje... Delegaci brytyjscy zreferują w ... dzisiejszego wieczora sprawę swe... rządowi.

Sekretarz stanu w Foreign-Office od... swą podróż do Rzymu. Skoro gabinet brytyjski wyrazi swe zda... rozmowy zostaną podjęte może już ... w Paryżu, lub w razie, gdyby ... mógł powrócić — w Genewie. W międzyczasie Norman Davis, któ... przybył dziś po południu do Paryża, ... przyjęty przez ministra Paul-... a Henderson, który przybył ... pociągiem, przez Daladie... wyrazi on życzenie być przy...

... wymiana zdań odbywa się ... dyplomatycznej z rządem ... uprawnia ona również do op... przypuszczeń. Jeśli ta ... zdań pogłębiana będzie w dal... możliwe jest, że doprowa... głębszej zmiany sytuacji na ... rozbrojeniowej.

Francja uważa, że rozbrojenie uza... leżnione jest od przeprowadzenia międzynarodowej kontroli stałej, automatycznej i perjodycznej. Kontrola winna być prowadzona w ciągu pewnego okresu czasu 4—5 lat, zanim rządy mogłyby dokonać ustalonej redukcji efektywów. Z drugiej strony powinny być zastosowane sankcje w stosunku do państw, w których kontrola ujawni niedokładność i nieposzanowanie konwencji rozbrojeniowej.

Dotychczas Wielka Brytanja ujawniła wrogie stanowisko wobec zasady automatycznej i perjodycznej kontroli, którą jej zdaniem mogłaby być stosowana jedynie w wypadkach nadzwyczajnych. Przeciwstawia się ona również stosowaniu sankcyj.

Dziś omawiane były następujące zagadnienia: zarzucenie broni ofenzywnej, sprawa efektywów itd. Jedynie sprawa rozbrojenia morskiego nie była poruszana. Nie ulega wątpliwości, że centralnym punktem rozmów była kontrola i sankcje.

W jakim kierunku zmierza angielski punkt widzenia, oświadcza dalej komunikat, trudno określić, ponieważ negocjatorzy angielscy zachowują głębokie milczenie. Wypadki, które wstrząsnęły Europą w ostatnich latach, wywołały groźne zaniepokojenie opinji zarówno angielskiej jak i francuskiej.

Delegaci angielscy wykazali dziś więcej zrozumienia dla sytuacji wogóle, a dla położenia i trosk Francji w szczególności.

Min. Beck wyjeżdża dziś do Paryża.

Wizyta ma charakter oficjalny i potrwa dwa dni.

Warszawa, 18 września

Minister spraw zagranicznych Józef Beck udaje się dnia 19 bm. z małżonką do Paryża, na zaproszenie rządu francuskiego.

Wizyta ministra spraw zagranicznych w Paryżu, która będzie miała charakter oficjalny, potrwa dwa dni, w ciągu których minister Beck będzie przyjęty przez prezydenta republiki francuskiej oraz prezesa rady ministrów p. Daladiera. Minister spraw zagranicznych p. Paul Boncour wyda w dniu przybycia ministra Becka obiad na jego cześć.

Ministrowi Beckowi towarzyszą do Paryża dyrektor gabinetu p. Roman Dębicki oraz sekretarz osobisty p. Friedrich.

Dnia 21 bm. wieczorem minister Beck wyjedzie z Paryża do Genewy, gdzie obejmie kierownictwo delegacji polskiej na sesji rady i zgromadzenia Ligi Narodów.

Paryż, 18 września

Zapowiedź przybycia ministra spraw zagranicznych Becka z oficjalną wizytą do Paryża wywołała wielkie wrażenie we francuskich kołach politycznych.

Agencja Havasa wydała oficjalny komunikat, stwierdzający, że miarodajne czynniki francuskie przywiązują wielką wagę do oficjalnego przyjazdu polskiego męża stanu.

Prasa popołudniowa wita przyjazd polskiego ministra, jako oznakę niezawodnej przyjaźni, łączącej oba kraje i jednogłośnie stwierdza, że pobyt ministra Becka w Paryżu da możność omówienia wszystkich problemów politycznych doby obecnej, a w szczególności sprawy organizacji ekonomicznej państw naddunajskich oraz kwestyj rozbrojeniowych, stanowiących przedmiot toczących się narad francusko - angielskich.

Minister Beck konferować będzie z premjerem Daladier i z ministrem spraw zagranicznych Paul - Boncourem, który po konferencji wyda obiad na jego cześć na Quai d'Orsay.

Kongres mniejszości narodowych w Bernie

uchwalił rezolucję przeciw tendencjom antysemickim w niektórych krajach.

Bern, 18 września.

W dniu dzisiejszym odbyły się dwa posiedzenia kongresu mniejszościowego, na których omawiane były: sprawa autonomji terytorjalnej, działalność Ligi Narodów w dziedzinie mniejszościowej i kwestje desymilacji narodowościowej.

W imieniu grupy ukraińskiej złożył deklarację sen. Zarozieckí z Rumunji, opowiadając się za autonomją terytor... w wypadku niemożności zrealizowania postulatu niezależności państwowej.

Punkt ciężkości zainteresowań kongresu tkwił w dalszym ciągu w kwestji ustosunkowania się kongresu do sprawy żydowskiej. Żydzi przedstawili prezydjum projekt rezolucji, potępiającej antysemityzm narodowych socjalistów niemieckich. Prezydjum godziło się na uchwalenie ogólnikowej rezolucji pod tym warunkiem, aby nie było w niej mowy o Niemczech. Wszelkim jednak ... państwom ze strony prezydjum przeciwstawiała się kategorycznie grupa mniejszości niemieckiej. Wobec nieprzyjęcia ich postulatu, żydzi wystosowali do przewodniczącego list, w którym w ostrych słowach przedstawiają prześladowania żydów w Niemczech wyrażając ubolewanie, że kongres nie chce tych prześladowań potępić i oświadczają, że z tych względów nie mogą brać udziału w kongresie.

Przewodniczący odczytał ten list, opuszczając ustępy o antysemityźmie w Niemczech i przedstawił kongresowi do uchwalenia rezolucję, ograniczającą się do stwierdzenia, iż kongres wypowiada się przeciwko wyzyskiwaniu zasady do symilacji dla naruszenia praw mniejszościowych.

Kilka grup, m. in. rosjanie i litwini z Polski, głosując za rezolucją, dodało oświadczenie, iż potępiają rozwijający się w niektórych państwach antysemityzm.

Przewodniczący na życzenie grupy niemieckiej przerwał posiedzenie, oświadczając, iż w związku z deklaracją niektórych grup o antysemityźmie, odracza obrady do dnia następnego.

Morderstwa, podpalenia i zamachy na pociągi

Co się dzieje na terenie kolei wschodnio-chińskiej. —

Moskwa, 18 września. (PAT.)

Źródła sowieckie donoszą z Charbina, że sowiecki dyrektor kolei wschodnio - chińskiej Rudyj złożył zarządowi kolei raport, głoszący, że w ciągu 5-iu dni od 11 do 16 b. m. zanotowano 5 wypadków rozebrania toru, 32 wypadki ostrzelania pociągu, 2 podpalenia dworców, 13 napadów na kolejowe budynki służbowe oraz 160 wypadków uprowadzenia kolejarzy do niewoli przez chunchuzów i różne uzbrojone oddziały.

Jednocześnie sowiecki zastępca zarządu kolei mandżurskiej skierował na ręce prezesa mandżurskiego zarządu kolejowego pismo, w którem twierdzi, że w latach 1930 do 1932 miało miejsce 3 tysiące wypadków gwałtownego uprowadzenia, podpalenia, spowodowania katastrof, uszkodzenia torów, budynków i t. d., z których 1161 było dziełem oddziałów, mających ochraniać kolej. Oddziały te dopuściły się ponadto 280 zabójstw, poranień lub pobicia kolejarzy. Ilość uprowadzonych do niewoli w dniu 1 lipca r. b. przekracza 1000 osób.

Pismo zwraca uwagę, że zarząd kolejowy asygnuje olbrzymie kwoty na cele bezpieczeństwa i domaga się od rządu mandżurskiego wydania zarządzeń, któreby ukróciły anarchję na kolei wschodnio - chińskiej.

Jedno z największych kin w Łodzi, pragnąc zmienić godło, urządza

konkurs na nazwę kina

na następujących warunkach:

1) Biorący udział w konkursie powinien napisać na kartce proponowaną nazwę kina i swój dokładny adres, poczem kartkę w zamkniętej kopercie złożyć w administracji pisma sub: „Konkurs K".

2) Odpowiedzi należy składać do dnia 20 bm. do godz. 5-ej wiecz.

3) Wybraną zostanie ta nazwa, która otrzyma największą ilość głosów. Nagrody będą rozlosowane pomiędzy głosujących na wybraną nazwę.

4) Dyrekcja kina przeznacza następujące nagrody: I nagroda — zł. 50.—; II nagroda — zł. 20.—; III i IV nagroda po 2 bil. 2-osobowe; V i VI nagroda po 1 bil. 2-osobowym

5) Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w piątek, dnia 22 b. m. 100-1

Z dziedziny mody

Dla starszych pań.

Starsza pani! Zdawałoby się takie proste pojęcie. Być może kiedyś — ale nie dziś — w czasach, gdzie wszystko takie jest względne. Kogo określimy mianem „starsza pani"? Czy tę — po dziewczęcemu smukłą, wysportowaną matkę trojga dorosłych dzieci, którą doprawdy trudno jest odróżnić od jej własnej córki? Najsurowszy i najzłośliwszy krytyk nie odważyłby się zaliczyć pani X. do „starszych pań", mimo, że sama z czarującym uśmiechem przyznaje się do tego, iż wszystkie jej koleżanki szkolne są już siwowłosemi matronami, oddawna już nie mającemi pretensji do młodości.

Mniejsza zresztą o definicję stara czy młoda, ale każda kobieta chyba rozumie, że przedewszystkiem nie wolno jej wyglądać śmiesznie. To, co jest modne, modne jest dla wszystkich — dla starych i młodych, z tą jednak różnicą, że osoba starsza powinna przedewszystkiem strzec się przesady. Z kolorów należy wybierać to, co jest najdyskretniejsze, najmniej rażące. Najodpowiedniejsze odcienie dla osób starszych — to — szary, granatowy, beige, czarny, bronzowy, niektóre tony lila. Bardzo miłe i wdzięczne są materjały imprime, szczególnie czarno-szare i czarno-białe.

Z fasonów również należy wybierać te, które zbytnio nie podkreślają figury. Suknia nie powinna być ani za długa, ani za krótka. Starsza pani nie powinna również stroić się w suknie zdobne w falbanki i bufiaste rękawki. Widok przesadnie wydekoltowanych pleców u osoby starszej nie jest także dopuszczalny. Nie znaczy to, żeby starsza osoba musiała być koniecznie zapięta po szyję, a rękawy musiała mieć koniecznie zakończone mankietami. To samo można powiedzieć o okryciu i kapeluszu. Zarówno jedno jak i drugie powinno być pozbawione cech ekstrawagancji. Okrycie powinno być solidne — raczej ciemne, niż jasne, kapelusz nie za duży i nie za mały.

Umiar i dobry smak obowiązuje również i przy wyborze obuwia. Osoba starsza powinna nosić ciemny półbucik, ewentualnie czółenko zapinane na pasek. Obcas najlepiej słupkowy. Trudno pomyśleć, żeby starsza pani włożyła jasny ekscentryczny pantofelek na niesamowicie wysokim francuskim obcasie. Dobry smak i poczucie godności starszej osoby wyznaczą jej granicę, której sama nie zechce przekroczyć.

Celine.

Szukają wysokiego blondyna.

Tajemnica poćwiartowanych zwłok kobiecych. — Jabłko w żołądku zamordowanej naprowadziło na ślad.

Co się działo w restauracji „Trup polityczny".

Praga we wrześniu

(lu) — Przed kilku dniami donosiliśmy o zagadkowej i strasznej zbrodni, jaka wydarzyła się w Czechosłowacji, gdzie w dwuch miastach jednocześnie — w Koszycach i Bratisławie znaleziono w wagonach kolejowych oddzielne części porąbanego ciała kobiecego. Zbrodnia ta nie przestaje fascynować szerokich sfer, trzymając w ciągłem napięciu cały aparat śledczy.

Żmudne śledztwo, prowadzone w doraźnem tempie, ustaliło dotychczas, iż

bestjalsko zamordowaną kobietą jest Otylja Wrańska.

Przed policją piętrzy się jeszcze cała piramida zagadkowych pytań, a przedewszystkiem: — **kto jest mordercą, w jakim celu i gdzie popełniono zbrodnię i wreszcie w jaki sposób mordercy udało się niespostrzeżenie załadować walizki i odprawić je dwoma różnemi pociągami z Pragi?...**

Policji udało się stwierdzić z całkowitą pewnością, jak Wrańska spędziła ostatni wieczór swego życia. Na podstawie zeznań wszystkich jej przyjaciół, którzy spędzili z nią ostatni dzień jej życia, zrekonstruowano przebieg wydarzeń aż do chwili, gdy ofiara bestjalskiego mordu około godziny wpół do pierwszej w nocy przestąpiła próg restauracji „Schmelhaus". Od tego miejsca urywają się ślady. Były to ostatnie godziny jej życia... Wskazuje na to najwierniejszy i najpewniejszy świadek, a mianowicie —

jabłko...

Należy zaznaczyć, iż jabłko odgrywa w tej sprawie bardzo poważną rolę... Analiza treści żołądkowej wykazała, że zamordowana na 2—3 godziny przed śmiercią

spożyła świeże jabłko.

Ponieważ Wrańską o godzinie 11-ej wieczorem widziano jeszcze na ulicy, przeto jasnem jest, iż spożycie jabłka musiało nastąpić później, a po godzinie 11-ej wieczorem Wrańska mogła nabyć jabłko tylko w jakiejś restauracji.

Dwudziestu detektywów szukało świeżych jabłek w rejonie, gdzie widziano w nocy Wrańską i zgodnie doszło do wniosku, że Wrańska owoc ten mogła nabyć tylko w jednym lokalu, noszącym dziwaczną nieco nazwę —

„Trup polityczny"...

Dotychczas nieliczni tylko mieszkańcy Pragi wiedzieli o istnieniu lokalu o tego rodzaju nazwie. Lokal ten był znany tylko wśród szoferów, żołnierzy i ... Koryntu. Dziś nazwa tego lokalu jest na wszystkich ustach. Fakt, iż Wrańska w lokalu tym spędziła blisko półtorej godziny na krótko przed śmiercią, rozsławił odrazu nazwę tego lokalu po całym świecie.

„Trup polityczny" świetnie prosperuje. Co wieczór gromadzi się tam cała „nieoficjalna" Praga, oczywiście ta „nieoficjalna"...

Stwierdzono, iż Olga Wrańska niejeden raz już wstępowała do tego lokalu, a krytycznego wieczoru przybyła **w towarzystwie wysokiego blondyna.** On właśnie kupił dla niej jabłko w ... rze, on zabawiał ją rozmową, on wreszcie zatańczył z nią solo czardasza. A wszystko to działo się **na kilka godzin przed bestjalską zbrodnią.**

W obecnej chwili policja poszukuje wysokiego blondyna oraz właściciela walizek, w których znaleziono poćwiartowane zwłoki.

Stwierdzono, iż Wrańska opuściła restaurację „Polityczny trup" około północy... O tej porze na głównych ulicach Pragi panuje jeszcze ożywiony ruch pieszy i kołowy. Nic więc dziwnego, że Olga Wrańska spotykała na ulicy znajomych, którzy widzieli ją o tej porze w towarzystwie jej partnera, wysokiego blondyna.

Ale do podziemi drugiego lokalu „Schmelhausu", Wrańska przybyła już sama... Zegar wskazywał już wpół do pierwszej... Portjer, stojący przy wejściu, zwrócił na nią uwagę, lecz blondyna nie widział. Olga Wrańska stanęła na progu i rozejrzała się po sali

jakgdyby kogoś szukała.

W tem miejscu urywają się ślady. Od tej chwili nikt już jej więcej nie widział. Olga Wrańska znikła. W godzinę potem już jej nie było między żyjącymi. Analiza zjedzonego jabłka wykazuje, że tkwiło ono w żołądku około dwuch godzin, a jabłko to zostało zjedzone około północy. Stąd wniosek, że morderstwo dokonane zostało w nocy — nie więcej około godziny drugiej w nocy.

Śledztwo zatrzymało się u progu „Schmelhausu".

Cała Praga z ogromnem zainteresowaniem śledzi dalszy bieg śledztwa w sprawie tajemniczej zbrodni, o której dziś już mówi się na całym świecie.

Pomnik bajkopisarza angielskiego.



Lloyd George dokonał w tych dniach odsłonięcia pomnika słynnego bajkopisarza angielskiego Lewisa Carrola.

„Kościuszko" z płótna łódzkiego

Zwycięski balon jest zrobiony z płótna Widzewskiej Manufaktury.

(i) Świetne zwycięstwo polskiego balonu „Kościuszko", na którym porucznicy Hynek i Burzyński wystartowali z Chicago do wielkich zawodów międzynarodowych, wzbudziło w całej Polsce radość i entuzjazm. Zwycięstwo to było tem większe, iż w zawodach o puhar Gordon - Benneta brały udział państwa, posiadające silnie rozwinięte lotnictwo, jak Stany Zjednoczone, Anglja, Francja i t. d. Konkurencja była więc ogromna. A jednak **polski balon zdołał przebyć największą przestrzeń, bijąc wszystkich swych zawodników.**

Zdawałoby się, że Łódź może się cieszyć z tego zwycięstwa tylko narówni z innemi miastami polskimi. A tymczasem dowiadujemy się sensacyjnego szczegółu, że **właśnie nasze miasto może odczuwać specjalną radość z powodu zdobycia przez „Kościuszkę" puharu Gordon - Benneta, gdyż zwycięstwo to było równocześnie wspaniałą propagandą przemysłu łódzkiego.**

Nikt nie wiedział dotąd, że balon „Kościuszko" zrobiony był z płótna łódzkiego, z płótna „Widzewskiej Manufaktury". A jednak płótna łódzkie już dawno miały ustaloną opinję, czego dowodem, że niedawno Francja pertraktowała z Widzewem **o sprzedanie patentu na wyrób tych płócien do wyrobu balonów kulistych.** Patent nie został sprzedany i obecnie korzysta z niego nasze ministerstwo spraw wojskowych, które do wyrobu balonów używa wyłącznie wyrobów łódzkich.

Do zwycięstwa balonu „Kościuszko" przyczynił się więc również łódzki przemysł.

KRONIKA

Wrzesień **19** WTOREK

Dziś Januarjusza
Jutro Eustachjusza

Wschód słońca	5.16
Zachód słońca	17.46
Wschód księżyca	5.10
Zachód księżyca	17.40
Długość dnia	13.02
Ubyło dnia	4,07

Choroby zakaźne.

Zanotowano 127 wypadków tyfusu.

(i) Nasilenie chorób zakaźnych w Ło... zaczyna powoli słabnąć. Energiczna akcja władz sanitarnych spowodowała znaczne zmniejszenie się w ostatnim tygodniu wypadków zachorowania na tyfus plamisty, czerwonkę oraz błonicę. Jak nas informują, istnieje nadzieja, że w najbliższym czasie epidemja tyfusu brzusznego zostanie całkowicie zlikwidowana.

W ostatnim tygodniu zanotowano w Łodzi 127 wypadków, podczas gdy poprzedniego tygodnia — 137. Różnica nie jest narazie wielka, jeśli sobie jednak uprzytomnimy, że dotychczas ilość zachorowań wzrastała z tygodnia na tydzień, a obecnie poraz pierwszy zmalała, świadczy to o zahamowaniu postępu epidemji.

Komisja opinjodawcza w K. K. O. miasta Łodzi.

(i) Jak wiadomo, łącznie z mianowaniem komisarza rządowego w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Łodzi, rozwiązano zarówno dawny zarząd jak i radę KKO. Wobec powyższego, dla sprawnego funkcjonowania tej instytucji, która rozwija się coraz bardziej, należało powołać specjalną komisję opinjodawczą. Komisja ta opinjowałaby wszystkie sprawy dotyczące udzielenia przez KKO kredytu i spełniałaby funkcje doradcze przy komisarzu rządowym. Komisja ta została już powołna do życia. W skład jej weszli pp. Fr. Waszkiewicz, Bolesław Jędrzycki i poseł J. ...

Pierwsze posiedzenie komisji odbyło się w dniu wczorajszym. Zbadała ona cały szereg spraw, dotyczących gospodarki KKO m. Łodzi.

Rozkładanie podatków na raty

zależy obecnie od urzędów skarbowych.

(i) Jak się dowiadujemy, po przejęciu przez urzędy skarbowe podatków, które dotychczas pobierało miasto, automatycznie przestały obowiązywać wszystkie układy płatników z wydziałem podatkowym co do spłat należności w ratach. Rozkładanie podatków na raty będzie obecnie zależne wyłącznie od decyzji urzędów skarbowych.

W praktyce przedstawiać się to będzie w ten sposób, iż płatnicy otrzymają wezwania z urzędów skarbowych na pokrycie całej należności i będą mogli wnosić nowe podania o rozłożenie podatków na raty.

Jak wiadomo, dotychczas urzędy przejęły od miasta podatek od nieruchomości i podatek od placów niezabudowanych. Podatek lokalowy przekazany będzie urzędom skarbowym w dniu 1 października.

Krwawy kadłub ludzki na torze kolejowym.

Na torze kolejowym koło Helenówka na szlaku kaliskim znalazł dróżnik kolejowy okrwawiony kadłub ludzki. Policja wdrożyła dochodzenie, które doprowadziło do odnalezienia dalszych krwawych strzępów ciała ludzkiego: głowy i nóg.

Niewątpliwie zachodzi tu fakt samobójstwa: denat położył się w nocy na szyny i został dosłownie zdziesiątkowany przez pociąg. Nazwisko nieszczęśliwego nie zostało ustalone. (gr)

Lekarz stanie się wyrobnikiem

niepewnym jutra i skazanym na łaskę i niełaskę dyrekcji Kasy Chorych,

jeśli projekt umowy zostanie przyjęty.

(s) Zatarg lekarzy z kasą chorych w Łodzi o zawarcie umowy zbiorowej wkroczył w nową fazę i w chwili obecnej niewiadomo jeszcze, jakie może spowodować konsekwencje. Przyczyną tego było wydanie przez ogólnopolski związek kas chorych t. zw. „wytycznych" do umów z lekarzami", które wywołały burzę protestów w świecie lekarskim. Podczas jednak, gdy we wszystkich kasach obowiązują nadal stare umowy zbiorowe, a „wytyczne będą dopiero przedmiotem narad i dyskusji, **łódzka kasa, opierając się na tem, że umowa zbiorowa z lekarzami wygasła, pragnie, aby związek lekarzy niezwłocznie podpisał** zgodę na [illegible] **nych i od tego uzależnia dalsze swe stanowisko w sprawie zatargu.**

Narazie, do 1 października, t. j. do okresu upłynięcia terminu prowizorycznej umowy, praca w kasie chorych odbywa się normalnie. Ale już związek otrzymał informacje, że **i po dniu 1 października dyrekcja kasy chorych umowy** na dłuższy okres czasu podpisać nie **będzie chciała,** żądając zaakceptowania przez lekarzy „wytycznych" i to właśnie spowodować może, jak nas informują, tym razem bardzo poważne i radykalne posunięcia.

Otrzymaliśmy wczoraj odpis tych „wytycznyrh do umów z lekarzami".

Trzy zwłaszcza punkty wywołują zasadniczy sprzeciw lekarzy, i, jak nas poinformowano, na tem tle spodziewać się należy bardzo poważnego zatargu.

Pierwszy punkt — to sprawa charakteru zatrudnienia lekarzy w kasie chorych. Według „wytycznych", lekarze kasowi dzielić się mają na: **1) przyjętych na okres pracy próbnej, 2) prowizorycznie zatrudnionych i 3) stale zatrudnionych.**

Wprowadzenie okresu próbnego nie wywołało ze strony lekarzy poważniejszych zastrzeżeń. Natomiast gorący sprzeciw wywołuje przepis, mówiący o tem, iż lekarz, po przebyciu okresu próbnego, zostaje **nie stałym pracownikiem,** lecz **prowizorycznym.** Przepis ten bowiem brzmi: **„Po dwóch latach nieprzerwanej i nienagannej pracy conajmniej po dwie godziny dziennie, lekarz prowizoryczny** może, w razie wolnego etatu, **być mianowany lekarzem stałym".** Musi zdawać przytem egzamin przed komisją, powołaną przez związek kas chorych. A etaty ustala się w danej kasie **raz na trzy lata.** W ten sposób lekarz może być przez całe życie prowizorycznym pracownikiem i nie otrzymać etatu, a tem samem **niegdy nie jest pewien, czy na pierwszego każdego miesiąca nie otrzyma niespodziewanego zwolnienia z pracy.**

Drugi punkt, który wywołał szczególnie silny sprzeciw lekarzy, to — **sprawa przenoszenia ich z jednego miasta do drugiego.** Mianowicie par. 16 „wytycznych" mówi, **że kasa chorych ma prawo** przenieść lekarza do zupełnie **innej miejscowości, winna go tylko o tem uprzedzić na 3 miesiące naprzód. A** jeśli dany lekarz związany jest npr. z Łodzią, ma tu wyrobioną praktykę prywatną, mieszkanie, rodzinę i t. d. i nie zgadza się na przeniesienie, wówczas par. 32 mówi: **„Kasa Chorych ma prawo zwolnienia każdego lekarza z wypowiedzeniem 3-miesięcznem,** jeżeli lekarz nie **zgodzi się na przeniesienie do innej miejscowości".**

Na to lekarze zgodzić się nie chcą i o to potoczy się najostrzejsza walka.

I wreszcie trzeci punkt, który wywołał sprzeciw, — to **sprawa wynagrodzenia.** „Wytyczne" kasują stałe uposażenie **dla lekarzy, a uzależniają wynagrodzenie od wpływów kasy.**

Par. 17 mówi bowiem:

„Łączny miesięczny wydatek na lekarzy, obejmujący wynagrodzenie lekarzy wraz z należytościami za wizyty chorych, za narady, za wszelkie zabiegi, za zastępstwa, urlopy oraz dodatki za wysługę lat powinien być ustalony w procentowym stosunku do przeciętnego miesięcznego wpływu ze składek ubiegłego kwartału. **Pieniężna wartość godziny pracy jest ruchoma".**

I oto lekarze wypowiadają obawę, że w razie przyjęcia tego punktu, **nie będą nigdy pewni swych zarobków.** Jeśli bowiem w danym miesiącu kalendarzowym wyjątkowo opornie postępować będzie ściąganie składek i wpływ kasy będzie mniejszy, lekarze będą musieli pracować cały miesiąc za kilkanaście lub kilkadziesiąt najwyżej złotych miesięcznie.

Dyrekcja kasy chorych chce, aby na tej podstawie opracowano nową umowę zbiorową. Lekarze zgodzić się na to nie chcą. I na tem tle **w końcu bieżącego miesiąca może nastąpić konflikt, który w ubiegłym miesiącu udało się zażegnać.**

W tych dniach odbędzie się specjalne posiedzenie zarządu związku lekarzy P. P., na którem sprawa ta będzie wszechstronnie omówiona i ustalone zostaną dalsze kroki.

Jest rzeczą charakterystyczną, że przeciwko „wytycznym" wypowiedział się nietylko związek lekarzy, ale również Łódzka Izba Lekarska, która przesłała do Naczelnej Izby Lekarskiej protest przeciwko „wytycznym" do umów, ustalających tak złe warunki pracy lekarzy kasowych.

Katastrofa kolejowa w Stanach Zjednoczonych

W Birmingham zderzyły się dwa pociągi — towarowy z kurjerem. Wskutek katastrofy 15 osób zostało zabitych, 26 ciężko rannych a 100 lekko rannych. Na zdjęciu widzimy szczątki rozbitych wagonów.

Zmiany w administracji szkolnej

Likwidacja 7-iu inspektoratów szkolnych.

Zgodnie z zarządzeniem Kuratorjum Szkolnego Warszawskiego z dniem 1go października r. b. wprowadzony zostaje nowy podział administracyjny szkolnictwa, a mianowicie zostaje zaprowadzonych 6 inspektoratów szkoln. obwodowych, zamiast dawn. 13 Inspektoratów Szkolnych Powiatowych. Tem samem ulegają likwidacji inspektoraty szkolne powiatów: brzezińskiego, łęczyckiego, tureckiego, kolskiego, radomszczańskiego i sieradzkiego.

Obecnie przeprowadzana już jest reorganizacja, a z dniem 1 października r. b. podział i obsada Inspektoratów przedstawiać się będzie następująco:

Stanisław Dobrowolski inspektor szkolny w Łodzi. Zasiąg działalności — obszar obwodu szkolnego Łódzkiego miejskiego t. j. m. Łódź i siedziba w Łodzi.

W skład Inspektoratu wchodzi inspektor naczelny, 4 zastępców oraz 1 instruktor oświaty pozaszkolnej Henryk Ochędalski, inspektor szkolny powiatu Łódzkiego. Zasiąg działalności — obszar obwodu szkolnego łódzkiego t. j. powiaty: łódzki, brzeziński i łęczycki. Siedziba inspektoratu m. Łódź.

W skład tego inspektoratu wchodzą Inspektor naczelny, 4 zastępców i 2 instruktorów oświaty pozaszkolnej.

Jan Borzęcki, inspektor szkolny w Kaliszu, zasiąg działalności obwód kaliski t. j. powiaty kaliski i turecki z siedzibą w Kaliszu.

Stanisław Mijas, inspektor szkolny w Koninie, zasiąg działania obszar obwodu szkolnego Konińskiego t. j. powiaty koniński i kolski, z siedzibą w Koninie.

Henryk Ziarkiewicz, zastępca inspektora szkolnego w Piotrkowie, zasiąg działania obszar obwodu szkolnego Piotrkowskiego, t. j. powiaty: piotrkowski i radomszczański z siedzibą w Piotrkowie.

Władysław Bartos p. o. inspektora szkolnego w Wieluniu, zasiąg działalności powiat Wieluński z siedzibą w Wieluniu.

Kazimierz Uniejewski, zastępca inspektora szkolnego w Pabjanicach, zasiąg działania obszar obwodu Zduńsko-wolskiego, t. j. powiaty łaski i sieradzki siedziba m. Pabjanice.

Rejestracja rocznika 1915.

Dziś, we wtorek, dnia 19 b. m. o godzinie 8-ej rano winni się stawić do rejestracji w biurze wojskowem, przy ulicy Piotrkowskiej 165 mężczyźni rocznika 1915 zamieszkali na terenie 4-go komisarjatu p. p. o nazwiskach na litery K, L, Ł, M, N, O, P.

Jutro w środę dnia 20 b. m. o godzinie 8-ej rano winni stawić się do rejestracji w biurze wojskowem przy ul. Piotrkowskiej 165 mężczyźni roczn. 1915 zamieszkali na ter. 4 kom. p. p. o nazwiskach na litery M, N, O, P, R, S, oraz zamieszkali na terenie 11 komisarjatu p. p. o nazwiskach na litery R. S. Sz. T. U. W. Z. Ż.

Zgłaszający się do rejestracji winni być zameldowani na terenie Łodzi, posiadać dowód osobisty lub zaświadczenie o tożsamości osoby z fotografją i metryką urodzenia lub wyciąg z rejestracji ludności.

Do rejestracji winny się zgłosić również te osoby, zamieszkałe na terenie Łodzi, które ważnym dokumentem nie mogą udowodnić swej przynależności do państwa obcego.

Winni niezgłoszenia się do rejestracji w terminie wyznaczonym ulegają karze grzywny do 3000 zł. lub aresztu do 3 miesięcy albo obu tym karom łącznie.

W dniu 17 b. m. rozstał się z tym światem

S. † P.

FELIKS DROZDOWSKI

obywatel m. Łodzi

Koledze Wacławowi Drozdowskiemu, synowi ś. p. Zmarłego, wyraża najszczersze współczucie

Zespół Redakcji i Administracji Wydawnictwa „Republika"

Pełna tabela wygranych
polskiej loterji państwowej

Wczoraj w 10 dniu ciągnienia piątej klasy 27-ej polskiej loterji państwowej, wygrane padły na numery następujące:

Zł. 10.000 — 13142 57144.

Zł. 5000 — 92704 117758 125222.

Zł. 2000 — 4963 22351 43410 60748 73613 80242 85705 102760 108046 107593 113662 132566 132732 136800 149789.

Zł. 1000 — 2100 25452 38519 51363 53715 54327 61077 61201 62179 62748 67284 68395 68803 72508 74142 76072 78758 79289 83695 84953 85041 87333 89973 91494 95819 112239 113561 121844 131525 132124 132320 132052 136476 138512 139846 150301 153085.

Po 250 zł. na N-ry:

14 36 154 223 58 83 95 432 505 16 37 852 922 41 1012 126 223 358 64 400 14 56 81 92 582 905 2132 244 94 338 78 88 468 89 598 819 63 3092 123 29 326 411 647 88 74 937 62 4046 53 58 110 272 88 439 633 65 717 59 83 876 5031 74 132 61 219 379 415 24 61 537 45 74 921 6113 39 42 270 499 554 750 97 964 87 96 7029 38 58 116 207 301 14 490 537 706 37 923 30 70 8007 35 67 122 232 55 63 405 11 56 665 70 96 732 9117 41 209 64 349 406 718 809 948

10443 605 52 725 836 45 80 919 68 11129 98 229 69 98 300 16 55 576 656 90 733 46 75 97 831 77 12028 72 91 346 577 841 908 13220 580 625 52 743 61 809 98 926 14299 427 750 15003 102 210 452 549 648 51 730 87 16051 67 95 252 318 62 613 50 861 17111 80 244 79 400 644 18053 96 100 378 583 676 830 21 905 81 85 19066 156 275 336 39 581 633 36 60 716 932 20053 69 229 364 410 581 684 855 913 21119 200 59 60 64 700 514 22012 282 85 98 353 79 98 430 554 609 728 969 23129 46 55 61 67 74 89 368 499 575 603 44 49 74 916 46 24207 9 59 90 618 742 49 876 25201 61 354 505 16 682 724 32 42 49 830 915 26216 54 476 96 818 27032 93 195 541 90 636 64 842 910 18 61 28126 209 444 888 93 948 58 67 29065 78 319 67 482 512 601 815 52 30203 343 424 568 92 95 776 819 78 900 31101 242 301 409 537 86 91 829 900 39 32069 107 432 52 81 558 642 714 86 906 21 33211 63 337 47 453 508 639 881 932 34002 129 31 79 295 347 65 419 60 517 44 758 35031 142 65 229 82 422 46 560 600 74 898 99 952

36000 326 510 53 626 733 852 37018 65 164 229 50 383 481 566 81 696 736 62 862 917 38052 78 462 72 626 62 96 772 78 39307 75 456 745 917 40192 252 89 95 96 398 415 749 960 41050 54 63 148 487 517 28 701 15 31 73 854 997 42007 1155 83 131 345 552 70 604 8 94 43048 102 211 312 15 16 728 990 44099 165 479 501 614 834 983 45445 673 875 995 46105 76 216 315 71 475 76 673 875 995 47068 132 221 323 477 90 566 668 713 29 846 48061 188 995 49235 386 419 43 68 89 672 733 50029 78 116 26 273 98 314 418 63 682 733 51304 752 825 52018 103 220 308 13 15 93 762 915 53112 504 48 65 756 68 54003 41 135 56 67 90 362 407 18 573 791 818 988 55320 27 51 72 95 650 65 93 765 841 43 56040 57 199 310 652 704 74 57029 139 215 362 80 462 527 679 777 803 58013 80 112 86 336 602 93 734 843 920 59035 50 65 196 227 312 517 649 828 33 830 60184 374 455 672 78 92 826 42 61044 136 264 331 37 454 617 21 766 62075 395 451 65 93 705 13 813 78 63082 351 483 91 542 87 610 39 68 74 785 99 852 913 87 64206 17 45 58 336 74 437 522 929 65048 74 446 758 62 939 66080 81 204 34 38 465 621 841 67118 22 236 54 312 432 71 543 84 797 895 905 56 68222 349 415 548 876 917 39 69160 234 327 506 622 960 31 84 70069 92 95 172 289 333 494 588 90 711

825 35 45 997 71086 112 38 239 304 481 84 601 97 710 36 88 801 72031 35 95 249 93 319 77 525 602 758 882 994 73307 607 781 800 36 74009 110 16 47 88 229 32 311 632 36 716 806 33 930 56 90 75016 27 714 838 77 960.

76168 225 30 460 634 741 95 800 918 68 77086 119 380 485 602 9 10 60 735 866 88 976 78101 25 45 205 366 418 88 608 805 59 79165 242 431 644 720 61 821 77 85 906 80128 86 267 451 583 601 732 75 94 98 871 81040 208 12 34 62 322 97 460 505 10 84 681 835 47 52 82007 140 364 59 83 546 67 83 769 877 85 908 83021 167 303 40 64 460 522 65 672 787 806 41 84040 51 62 188 203 48 78 370 450 727 34 885 85177 238 301 513 19 70 736 835 86007 309 59 66 402 522 835 70 978 87039 175 254 366 559 786 800 87939 71 88040 116 352 793 843 924 89057 161 416 71 92 552 638 734 816 79 905 90133 196 353 97 416 66 76 585 93 787 842 906 57 91026 29 363 417 22 44 89 511 60 621 819 904 92036 62 235 304 74 445 506 30 36 882 901 41 93242 592 710 78 84 96 913 94093 181 246 440 680 85 774 76 829 940 95121 3088 477 529 46 90 672 743 96.

96043 85 124 30 344 646 59 65 793 865 98 996 97040 63 200 88 313 42 417 64 530 893 906 57 64 98162 217 314 43 55 592 678 821 41 79 97 911 99012 258 82 489 504 40 674 704 12 872 926 35 74 100012 88 261 410 507 61 74 637 70 898 967 101051 212 13 485 558 68 814 946 102025 349 92 584 633 78 85 741 876 994 103200 84 391 487 522 29 898 945 104028 46 238 90 464 88 784 812 105079 101 13 47 436 512 610 792 853 106298 383 456 559 602 99 885 953 10744 80 87 109 396 430 663 836 108177 88 297 329 36 411 90 543 660 722 109093 133 43 229 98 307 27 99 503 76 605 77 813 957

110040 89 122 29 327 39 47 460 503 648 67 945 94 16036 223 382 86 436 94 722 17002 40

851 60 900 49 111046 332 759 112069 183 335 62 91 490 656 733 62 90 807 70 113061 229 315 58 99 492 644 712 57.

114024 72 208 515 666 914 43 93 99 115101 33 67 68 76 315 24 53 74 420 60 527 50 77 707 804 978 116180 94 220 517 23 26 29 652 794 831 932 117342 47 63 688 906 54 58 118137 264 305 54 432 79 90 519 58 681 977 119168 202 303 550 738 899 120181 333 516 48 91 882 121221 55 321 98 428 500 632 824 32 122134 96 214 76 571 86 632 762 820 123223 34 68 97 533 64 605 19 750 931 124100 412 48 53 86 562 73 786 833 125031 147 97 215 70 73 416 515 694 995 126250 68 493 503 27 40 78 602 95 849 127001 170 305 9 39 530 706 837 50 913 128200 46 536 629 69 705 47 833 50 68 927 129057 90 433 55 528 639 45 719 88 801 130019 188 89 357 553 651 54 74 84 753 889 131108 16 640 86 773 132004 72 289 568 727 77 80 833 133013 48 90 138 90 245 426 93 547 48 612 916 84 93 134104 200 64 304 86 561 68 75 689 857 60 135032 113 27 233 58 370 74 452 585 619 96 97 855 56 68 944 66 90 136216 301 36 71 423 137023 500 72 758 859 987 138057 93 184 261 89 527 713 94 95 839 69 906 78 139121 87 327 40 65 454 574 643 739 89 968 140365 70 438 99 141041 62 138 80 213 31 515 687 98 142035 67 100 267 565 717 143222 510 672 144023 67 146 575 637 789 868 145043 69 97 206 469 76 566 72 94 657 59 84 857 958 66 72 75 146009 322 65 529 766 993 147073 75 98 113 210 75 346 80 85 400 541 62 645 52 755 84 896 148025 299 518 22 53 770 920 65 149057 213 34 325 419 592 616 27 66 150048 242 62 474 608

72 767 935 151032 233 477 591 601 842 90 94 152003 31 32 158 246 373 402 45 84 508 76 615 772 933 50 153006 62 161 343 573 94 645 895 907 26 154009 124 280 539 66 674 809 84 919.

W drugim ciągnieniu padły następujące wygrane:

Zł. 10.000 51303

Zł. 5.000 14969 27436 29297 90305 65401 152961

Zł. 2.000 9174 20826 22607 27049 37726 42304 42852 42507 42184 52927 59901 63259 71072 129381 141513 152590

Zł. 1.0000 98 3216 4932 10397 12810 15295 19470 33458 43572 50493 53102 56134 59295 60043 61785 66241 67045 76530 79183 80415 88825 98363 101057 104926 110889 117738 122117 128301 131905 133350 134535 137506 141672 142895 144758 149254 149932

Po 250 zł. na N-ry:

81 264 401 531 836 43 1080 135 99 371 74 451 587 690 755 95 929 2273 460 74 851 3056 107 70 206 400 568 74 698 796 4077 1 8 332 49 96 442 603 813 973 5065 79 339 491 99 532 689 720 818 56 964 6579 604 758 920 24 66 7452 487 929 94 8389 545 617 35 994 9433 878 973 85 10010 158 97 289 336 76 78 601 59 885 942 11163 278 312 49 719 862 12026 224 44 79 362 422 515 655 59 825 962 13294 317 37 553 88 94 612 24 914 22 14023 86 204 306 617 36 89 97 757 931 15020 92 163 276 91 347 87 432 44 96 558 693 858 945 94 16036 223 382 86 436 94 722 17002 40

215 89 396 467 73 76 694 97 743 863 18200 41 310 430 698 730 46 56 924 19048 86 152 218 316 444 702 9 11 20011 181 87 210 53 86 430 50 51 509 62 653 21074 161 214 335 471 608 760 880 87 962 85 22135 92 292 349 92 459 525 763 83 869 925 23176 270 320 54 84 96 494 552 86 94 696 899 908 75 91 24222 558 62 726 903 25018 567 815 22 98 908 14 31 26173 81 270 357 667 711 903 27011 180 378 80 98 99 814 97 28048 151 93 258 326 60 435 50 71 507 9 663 818 902 20 21 29105 296 390 408 539 606 780 801 30471 559 755 836 31102 23 406 516 671 22043 176 206 45 468 87 626 86 787 884 33069 134 416 57 88 577 643 719 79 967 34006 348 429 73 561 658 73 802 35234 303 15 21 565 789 817 906 36078 294 386 515 665 840 37201 388 486 607 45 69 92 748 61 804 16 63 922 61 66 99.

38162 334 99 435 516 23 46 659 702 22 26 34 828 963 39033 48 137 255 395 414 50 81 667 908 40066 86 128 221 7 3364 69 80 87 438 93 559 684 819 60 41042 70 139 244 467 88 607 716 859 99 900 36 65 69 42125 62 401 54 622 84 785 890 43063 188 232 40 380 499 606 81 812 34 981 44217 77 330 640 713 55 840 45050 299 303 67 98 410 516 62 64 685 86 776 81 862 46026 78 121 56 272 92 312 28 432 98 501 99 827 916 47047 194 489 526 632 756 61 65 897 99 48081 146 63 74 278 308 37 411 25 58 94 819 94 49013 199 358 502 45 79 697 845 72 50041 150 246 306 30 450 513 703 47 873 51009 63 138 237 302 489 574 79 83 622 97 787 810 937 55 62 52098 126 214 353 457 519 93 789 831 53044 151 334 83 791 994 54068 133 87 222 66 305 25 667 906 16

55055 166 285 371 01 91 507 702 62 73 62 908 56 56000 129 78 359 505 919 40 90 321 49 678 718 834 71 58057 102 59361 488 504 68 670 705 960 60055 91 632 797 871 73 901 61083 90 173 84 326 69 77 422 73 561 600 80 84 751 909 331 487 514 23 71 791 63119 30 204 76 59 931 64254 469 569 662 742 831 58 480 548 630 62 750 60 66047 164 90 480 742 89 837 67370 452 659 946 72 68039 640 756 69098 175 335 98 650 736 914 121 251 75 328 534 80 615 77 71217 44 83 72068 113 68 398 426 62 78 536 871 928 73041 223 509 36 743 74029 81 675 747 939 75057 79 142 298 405 756 801 995.

76018 166 87 209 382 491 508 10 77207 329 48 406 12 63 643 98 945 685 90 735 79 831 98 79000 341 433 94 80073 347 438 67 543 607 15 49 300 439 553 89 638 794 866 82012 526 730 40 92 897 911 83035 474 786 875 902 8 84036 86 108 204 400 91 85050 63 358 95 468 584 769 75 79 93 144 86 265 88 396 945 87101 560 642 62 70 825 61 83 987 88629 89147 72 75 221 60 318 685 97 950 333 96 659 784 814 91418 33 72 91 846 927 92049 172 251 628 902 93012 487 568 75 639 50 728 30 908 94006 244 90 386 415 62 69 718 20 880 902 855 914 35 96012 36 348 403 521 91 97050 243 68 449 546 639 816 48 457 547 637 77 706 50 855 923 31 729 865 100076 113 93 271 454 515 95 101005 66 208 58 497 511 726 102058 62 93 192 372 615 700 51 872 102 299 334 85 633 85 748 57 65 96 719 854 98 968 105044 257 318 793 833 973 106076 420 508 693 713 107385 520 37 57 698 811 19 55 106 409 35 84 512 13 60 78 643 29 66 77 317 445 51 57 509 1 110048 120 221 333 404 581 712 24 128 267 437 500 21 62 94 716 407 77 576 709 945 61 63 76 113065 16 513 53 76 693 724 59.

114065 139 458 99 526 981 96 115018 533 616 44 68 749 74 116066 141 68 863 83 117041 59 212 45 118005 80 84 135 44 76 293 318 27 512 683 714 119133 405 54 240 303 554 611 32 96 121025 510 619 732 973 122167 277 340 911 23 92 123079 143 91 99 239 27 48 652 879 124014 82 303 777 893 125012 159 208 36 373 801 85 914 126131 34 289 374 709 30 72 822 82 914 29 47 111 99 587 640 871 128065 101 87 700 954 129080 192 259 348 73 809 974 130135 310 469 696 63 202 77 331 422 699 794 887 679 81 829 50 97 133081 236 360 134266 422 79 628 43 807 48 976 462 802 29 89 96 911 136046 91 751 809 36 94 918 71 137136 47 75 813 50 138059 106 391 657 52 556 96 719 87 140079 294 141098 104 549 621 772 142013 64 320 428 761 91 921 84 143031 524 694 716 144112 278 89 344 223 27 399 478 984 146028 85 500 661 848 73 966 148003 281 12 45 149105 90 249 79 301 90 150000 110 21 33 81 244 151194 217 317 587 694 735 72 73 478 587 601 13 31 39 68 47 50 459 846 900 154105 23 52 653 81 798 968.

Uwadze wszystkich kupców i przemysłowców m. Łodzi.

KUPCY SKAZANI NA WIĘZIENIE

Działanie na szkodę wierzycieli.—Poraz pierwszy znalazł zastosowanie art. 276 nowego kodeksu karnego.—Prawo, które należy sobie dobrze zapamiętać, by uniknąć ciężkiej kary.

Znamienny wyrok sądu okręgowego m. Łodzi.

Rozdział czterdziesty Kodeksu Karnego z roku 1932, wprowadzonego w życie w dniu 1 września r. ub., nosi tytuł „Przestępstwa na szkodę wierzycieli". Już przed kilku miesiącami w związku z aresztowaniem jednego z łódzkich przemysłowców, oskarżonego z art. 276 K. K., wspominaliśmy o tym rozdziale i wskazywaliśmy na ten rodzaju „nowość", jaką jest cały rozdział w porównaniu z dawnym kodeksem karnym.

Przed wydziałem karnym sądu okręgowego stanęło wczoraj pięć osób, odpowiadających za dokonanie przestępstw, przewidzianych w artykułach zawartych w wspomnianym — nowym rozdziale.

Główny Moszek Eksztajn odpowiada z artykułu 276.

Artykuł ten brzmi jak następuje:

„Kto w celu pokrzywdzenia wierzycieli ukrywa przedmioty majątkowe albo zaciąga pozorne zobowiązania, lub zawiera inne pozorne umowy, podlega karze więzienia do lat 5".

L. Zylberberg, Ch. D. Winter, Fajersztein i jej brat Ajzyk — ludzie młodzi — odpowiadają z art. 278, który brzmi:

„Kto dopomaga dłużnikowi do dopełnienia przestępstwa, określonego w art. 274, 275, 276 lub 277, albo choćby bez porozumienia z dłużnikiem działa na szkodę jego wierzycieli, odpowiada jak dłużnik".

P. mec. Forelle nazwał wczorajszy proces „premjerą" — był to bowiem **pierwszy tego rodzaju proces w Łodzi.**

Wszyscy obrońcy zgodnie podnosili ów moment dziewiczości terenu, na którym odbyło się przestępstwo.

„Premjera" miała za tło następujące przestępstwo:

W dniu 17 lutego r. b. do wydziału śledczego zgłosił się Abram Izraelitman i zameldował, że

Moszek Eksztajn zamieszkały w Łodzi, wywiózł ze swego sklepu przy ulicy Ogrodowej 3 wszystkie towary włókiennicze i ukrył je w niewiadomem miejscu.

przez co naraził wiele firm na straty, gdyż ukryty towar brał na kredyt, z tą świadomością, że płacić za niego nie będzie. Po ukryciu towaru Moszek Eksztajn wyjechał z Łodzi w niewiadomym kierunku.

Wdrożono dochodzenie. Do wydziału śledczego poczęli się zgłaszać różni wierzyciele Moszka Eksztajna, od których ten ostatni pobrał na kredyt większe partje towaru.

Śledztwo ustaliło w dalszym ciągu że Eksztajn ze swego sklepu w halach przy ul. Ogrodowej przewiózł do składu przy Placu Wolności 10, 140 sztuk towaru. Towar ten, przy pomocy Chaima Wintera zapakował w trzy bele, poczem Chaim Winter odwiózł go do składów Tow. Warrant i złożył tam na nazwisko siostry swej Chai. Nazajutrz sam Eksztajn zawiózł około 30 sztuk towaru do Zylberberga przy ul. Nowomiejskiej 4 i po zapakowaniu go w jedną belę Chaim Winter odwiózł towar do składów firmy Jelin i Rudomin. — Eksztajn prosił Wintera o pomoc przy przewiezieniu dalszej partji towaru, mieli znów towar zapakować w bele i przewieźć do składów Tow. „Warrant".

17-go lutego Winter i Zylberberg przybyli do sklepu Eksztajna, załadowali towar na trzy dorożki, przywieźli go do mieszkania Zylberberga, gdzie spakowano go w 9 bel. Przy pakowaniu i przewożeniu pomagał kuzyn Eksztajna — Fajersztajn. Etera Fajersztajn tego samego dnia przewiozła 12 bel towaru ze składów Tow. „Warrant" do składów firmy Stiller.

Po załatwieniu tych dość skomplikowanych zabiegów transportowo-magazynowych

Moszek Eksztajn ukrył się przed swymi wierzycielami.

Poszkodowanych zostało kilkadziesiąt osób na około 15 tysięcy zł. łącznie.

Oskarżeni prócz Eksztajna i Zylberberga nie przyznali się do winy. Eksztajn zaś oświadczył, że istotnie towar schował, że uczynił to jednak w tym celu, by wymóc na swych wierzycielach zniżkę ceny. Ceny spadły Eksztajn „został" z drogim towarem. Ponieważ za niego nie zapłacił, wziął się na taki sam sposób, jak jego ojciec i jego dziad: **ukrył towar, zawiadomił kupców, że towaru już nie ma.** Jeżeli chcą, by się towar znalazł, to muszą mu ustąpić 30 procent. Eksztajn oświadczył sądowi, że nie wiedział, by to co czynił, było przestępstwem.

Zylberberg przyznaje, że towar pakował, ale znów nie wiedział o co chodziło Eksztajnowi.

Inni oskarżeni wyjaśnili, że czynili, o co ich prosił Eksztajn —

nie wiedzieli jednak, że współdziałają w przestępstwie.

Jeden z nich — Winter — jest nawet trochę nierozgarnięty — na wniosek obrony Winter został poddany badaniom przez psychjatrę. Biegła uznała, że Winter podlega cudzym wpływom, że jest nieco niedorozwinięty, jego obrońca, aby ostatecznie przekonać sąd, że ma do czynienia z półgłówkiem — przytoczył argument druzgocący:

Winter jest żydem i nie wie kto to jest Hitler!...

Obrońcy zajęli się naświetleniem nowych artykułów nowego kodeksu karnego.

Adw. Szeskin podnosił subjektywność art. 276. Artykuł interesuje się tylko

intencjami oskarżonego — niczem więcej.

(Ciąg dalszy na str. 8-ej)

... i za kulisami.

FIRMA.

Komedja w 3 akt. Marjana Hemara.
Gościnny występ teatru „Nowa Komedja" w Scali.

... Hemar napisał swoją „Firmę" specjalnie dla Marji **Modzelewskiej** i Stefana **Jaracza.** Gdyby w rolach głównych występowała nie ta, lecz inna para aktorska, — wtedy, być może bohaterowie sztuki mieliby odmienne oblicza. Modzelewska i Jaracz—to punkty wyjścia dla Memara. Ma się wrażenie, że najpierw stworzył on bohaterów, a później dopiero rozmyślał, jak ich uwikłać perypetje. Nie wiemy, czy Hemar czynił to świadomie, czy podświadomie, ale bohaterowie — aktorka dramatyczna, Helena ... i kupiec kolonjalny, Hugo ... — są w zewnętrznym rysunku ... z innych sztuk, w których Modzelewska i Jaracz dali majstersztyki gry.

Helena Otocka to rodzona siostra ... rewjowej, Bonny z „Artystów". Hugo Brandt zaś — żywcem ... zahukanego Frania z komedji Przybyszewskiego „Szczęście ...". Pan Hemar niewątpliwie znał ... te kreacje najwybitniejszej w Polsce pary aktorskiej. Tedy ... p. Hemar owego naiwnego, wzbogaconego o dwa miljony Frania, — „wypuścić" na prymadonnę teatralną Bonny ale już Bonny ... i rozprawiającą o teatrze, o sztuce i małżeństwie...

... jeszcze przypomniał sobie p. Hemar legendarną w sferach zakulisowych anegdotkę o pewnym ekscentrycznym jegomościu (według jednej wersji był to fabrykant z Łodzi, według innej — pułkownik kozacki z Kielc), który wykupił wszystkie miejsca w sztuce z miłości ku jakiejś aktorce i sam jeden obecny był na widowni podczas jej występu.

I jeszcze coś warto podkreślić: p. Hemar od dziesięciu lat przebywa wyłącznie w środowisku aktorskiem; musiała przeto atmosfera kulis wywrzeć na nim swe piętno. Tak więc trochę Frania, trochę Bonny, trochę specyficznego światopoglądu aktorskiego i stara anegdotka, naszpikowana świetnym, błyskotliwym dowcipem — oto „Firma!"...

Zaloty nieśmiałego Frania, który teraz nazywa się Hugo Brandtem i jest właścicielem olbrzymiego sklepu kolonjalnego do gwiazdy teatru Bonny, która w sztuce p. Hemara nazywa się Heleną Otocką i od czterech lat nie żyje z mężem, ale zato w cnocie... — (w teatrze... cztery lata... bez kochanka!... Hemar to chłop z fantazją!...) — są niewątpliwie wdzięcznym materjałem komedjowym. P. Hemar wyposażył bohaterów swych, których sylwetki zaledwie naszkicował, w niezwykle cięty dowcip, pełen fajerwerkowych błysków. **Zapomniał tylko o jednej rzeczy, najważniejszej: nie dał im duszy.** Artystka Otocka, jak i kupiec Brandt — to są automaty do wyrzucania rakiet dowcipów i do wygłaszania mniej lub więcej banalnych komunałów. Ale to są prymitywy, typy naiwnie jednostronne, z jaskrawą wyrazistością zaprezentowane nam w pierwszej scenie i takież same w scenie ostatniej.

Helena Otocka jest aktorką u szczytu sławy. Nienawidzi jednak swego zawodu, brzydzi się nim i sobą. Marzy, aby ktoś ją wyciągnął z tego bagna teatralnego. Czyni to jednak w ten sposób, że nikt jej naprawdę nie wierzy. Albo gra rolę, albo też wpada w histerję. Bo Otocka — to nie dusza, serce i zmysły, ale histerja, a w przerwach... ścisła kalkulacja. To nie przeszkadza jej damie mieć niesłychanie wysokie pojęcie o sobie i traktować z pogardą cały otaczający ją świat.

Podejrzewam p. Hemara, że pod wpływem atmosfery, jaką oddycha, przyjął to, co Otocka mówiła żartobliwie, albo w uniesieniu kobiecem—zbyt na serjo. Ujawniło się to w sztuce w postaci różnego rodzaju „aforyzmów" i „złotych myśli", jak na talent p. Homara, — strasznie banalnych...

Męski bohater komedji, Hugo Brandt, to prymityw gatunku wręcz odmiennego. Jego świat — to kawa, cykorja i księga buchalteryjna. Jest bardzo bogaty, jeszcze bardziej cnotliwy, chociaż już ma skronie przyprószone siwizną. (Cnota jest żywiołem bohaterów hemarowskich!). Hugo Brandt także nienawidzi swego zawodu, marzy o jakichś dalekich podróżach, morzu Śródziemnem, o pięknych kobietach,—mówiąc krótko, — chciałby się puścić z bardzo cnotliwą dziewicą, gdzieś tam na Riwjerę, ale oczywiście po ślubie. Bo że mogło być inaczej, — to Bradtowi przez myśl nawet nie przeszło; dlatego też Brandt zalecać się będzie do Otockiej jedynie w celu matrymonjalnym... Ona, wszak, ma kupę zalet: jest cnotliwa, jest ulepiona z innej gliny, niż Brandt i chce opuścić teatr. Cnotliwa aktorka, która po wyjściu zamąż pragnie wziąć rozbrat ze sceną! — zupełnie jak w najstarodawniejszym dźwiękowcu amerykańskim!

Wreszcie po wielu zręcznych i wesołych perypetjach, następuje kulminacyjny moment: Hugo Brandt postanawia oświadczyć się Helenie Otockiej. Albowiem okazało się, że ona nienawidzi teatru, a u niego w sklepie zdradziła wielkie zdolności handlowe, on zaś kocha ją i także radby wyskoczyć z szyn „firmy". Miałby to być swego rodzaju aljans dwuch firm: teatru i kawy, których reprezentanci są z siebie niezadowoleni. Oczywiście p. Hemar świetnie rozumiał, że małżeństwo tego rodzaju byłoby rekordem najbardziej wulgarnego „happy-endu". Przed takim rozwiązaniem przestrzegł p. Hemara jego dobry smak. Wybrał więc inne: Otocka i Brandt rozchodzą się i każde z nich wraca do własnej skóry i — „firmy".

To rozejście się, któremu poświęcony jest akt trzeci — najgorszy, bo banalny i nudnawy — przeprowadzone zostało scenologicznie i psychologicznie w sposób bardzo uproszczony Ot, Otocka dostaje depeszę z Warszawy, że może zagrać rolę Makbeth — i odrazu zapomina o Bradtcie, o nienawiści do teatru, o pogardzie dla reklamy i dziennikarzy... Postanawia więc nagle, gadając przytem zawile a długo i jednocześnie przebierając się efek-

Kupcy skazani na więzienie

(Dokończenie)

Nie chodzi nawet o to, czy mu się te intencje udało w czyn wprowadzić. Ale. aby zbadać intencje oskarżonego — trzeba psychicznych promieni Roentgena — trzeba dowodów takich, jakiemi sąd zazwyczaj nie operuje. Skąd miał Eksztajn znać nowy artykuł, skoro rok i 18 dni temu nie znał go nikt.

Obrońca ylberberga nawiązał do słów prokuratora, że Zylberberg przyznał się, bo „został schwytany na gorącym uczynku". Czy można zostać schwytanym na gorącym uczynku przestępstwa z art. 267?... Nie można. Bowiem przestępstwo to ma w sobie pierwiastek, nie dający się ustalić zmysłami:

chęć pokrzywdzenia wierzycieli.

Każdy wie, że złodziej się skrada i może być spłoszony. Ale człowiek, który ukrywa towar — może to czynić równie dobrze z chęci ukrycia go przed złodziejami, jak przed wierzycielami. W wypadku, gdy chodzi o pomagających ukrywającemu — musi być świadomość jego intencyj — co wyklucza zupełnie możność powstania takiego stanu rzeczy, w którymby dało się użyć wyrażenie „na gorącym uczynku".

Obrońca dwojga pozostałych oskarżonych — rodzeństwa Fejerstein — mec. Forelle — powołał się na słowa aktu oskarżenia, głoszące, że oboje przewieźli **już ukryty** towar z jednego składu do drugiego. Jeżeli towar był ukryty — to wolno go przewozić osobom trzecim, skoro osoby drugie już owego ukrycia dokonały.

Sąd ogłosił wyrok skazujący: **Eksztajna na rok więzienia i 200 złotych grzywny z zaliczeniem aresztu prewencyjnego, Zylberberga na 6 miesięcy więzienia, również z zaliczeniem aresztu prewencyjnego, rodzeństwo Fajersztajn — odpowiadające z wolnej stopy — na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na trzy lata. Winter został uniewinniony.**

W drugiej połowie lutego zostali Eksztajn i Zylberberg osadzeni w areszcie. Eksztajn ma do odcierpienia jeszcze trzy miesiące kary.

Artykuł 276 i wszystkie artykuły pokrewne z rozdziału czterdziestego Kodeksu Karnego powinny dzięki temu wyrokowi dobrze utrwalić się w pamięci wszystkich handlujących w Łodzi. Odsyłamy ich do podanego przez nas powyżej dokładnego brzmienia art. 276 i 278.

Subskrypcja już się rozpoczęła

W ciągu kilku dni musi być pokryta pełna suma Pożyczki Narodowej.

W dniu wczorajszym wieczorem w sali Rady Miejskiej odbyło się pod przewodnictwem starosty Podobińskiego posiedzenie przewodniczących wszystkich sekcyj terenowych i zawodowych, powołanych do życia przez komitet obywatelski dla akcji subskrypcji Pożyczki Narodowej.

Na posiedzeniu omówione zostały wszystkie sprawy związane z techniką prac. Uzgodniona została współpraca między sekcjami terenowemi i zawodowemi szczególnie w zakresie ustalenia list subskrybentów z uzgodnieniem wysokości udziału poszczególnych obywateli w pożyczce. Na wniosek starosty Podobińskiego postanowiono intensywnie prowadzić prace, aby już w środę ukończyć całą akcję przygotowawczą.

⁂

Onegdaj w Warszawie w centrali związku kupców odbył się zjazd prezesów i kierowników stołecznych i prowincjonalnych organizacyj kupieckich, poświęcony omówieniu udziału handlu w subskrybcji pożyczki narodowej. W zjeździe tym wzięli udział przedstawiciele 52 stowarzyszeń kupieckich. Stowarzyszenie kupców m. Łodzi reprezentowali pp. Jakób Hertz i dyr. M. Heyman. Zjazd zagaili wiceprezes rady centrali Majzel oraz b. senator Szereszewski. Po szeregu przemówień witających entuzjastycznie inicjatywę rządu w kierunku wypuszczenia pożyczki, przedstawiciele poszczególnych organizacyj imieniem zrzeszonego w nich kupiectwa we wszystkich miastach kraju podpisali deklaracje zgłaszające akces do udziału w pożyczce.

Następnie zjazd jednomyślnie zaakceptował stawki przyjęte dla handlu.

Przedstawiają się one następująco: **I kat. handl. — 4000 zł., II kat. — 800 zł. III kat. 150 i IV kat. 50 zł., IIb (agenci) 300 zł. Powzięto również uchwałę, iż** normy pożyczki nie mogą być mniejsze aniżeli 5 proc. rocznego dochodu wymierzonego za 1932 r.

⁂

Stowarzyszenie Kupców Detalistów w Łodzi wydało następującą odezwę:

Dekretem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej rozpisana została Pożyczka Narodowa — obowiązkiem każdego obywatela, dbającego o dobrobyt państwa jest subskrypcja tej pożyczki.

Celem tej pożyczki jest zrównoważenie budżetu — do którego możnaby także dojść przez powiększenie obowiązujących podatków — rząd jednak zdaje sobie sprawę z nader krytycznej sytuacji, w jakiej znajdują się czynniki gospodarcze: handel, przemysł i rolnictwo i nie chce obciążać ich nowemi dalszemi świadczeniami, ani powiększeniem obecnych — wierzy jednak w należycie pojęty obowiązek obywatelski i ufa, że kapitały znajdujące się u społeczeństwa szeroką falą wpłyną do kas skarbowych przez subskrybowanie Pożyczki Narodowej.

Wszyscy subskrybujemy Pożyczkę Narodową

⁂

Wysokie uświadomienie narodowe i obywatelskie wykazał ogół pracowników Widzewskiej Manufaktury S. A. w Łodzi, który na apel p. konsula M. Kona zadeklarował w przeciągu dwuch dni na Pożyczkę Narodową około 80.000 zł. — Godny podkreślenia jest fakt, że robotnicy samorzutnie deklarowali ze swych szczupłych zarobków odpowiednie kwoty, zaznaczając że są dobrymi polakami, którzy rozumieją potrzeby państwa i ostatni grosz oddają na pożyczkę.

⁂

Zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej m. Łodzi, w poczuciu swego obowiązku, jako reprezentacja ludności żydowskiej naszego miasta wzywa obywateli - żydów do licznego i wydatnego udziału w subskrybowaniu Pożyczki Narodowej.

Poraz pierwszy bowiem od czasu wzięcia odpowiedzialności na swoje barki za losy Rzeczypospolitej Polskiej — rząd obecny, tak zasłużony w dziedzinie utrwalenia podstaw naszego życia państwowego, zwraca się do ludności, by przyczyniła się do wzmocnienia sytuacji finansowej państwa polskiego.

Zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej m. Łodzi nie wątpi, że ludność żydowska, tak zawsze gotowa do ofiarności, także obecnie — przez jak najszerszą propagandę i jak najwydatniejsze subskrybowanie Pożyczki Narodowej — zadokumentuje swoje serdeczne przywiązanie do Ojczyzny i gorące pragnienie jej rozwoju na mocnych podstawach gospodarczo - finansowych.

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej m. Łodzi.
Przewodniczący: J. L. Mincberg poseł na sejm.

Rada Gminy Wyznaniowej Żydowskiej m. Łodzi
Przewodniczący: F. Liberman

⁂

W dniu wczorajszym zarząd stowarzyszenia kupców m. Łodzi (Piotrkowska 73) wystosował okólnik do swych członków z apelem, aby już w pierwszym dniu otwarcia subskrypcji całkowicie został wypełniony obowiązek pożyczkowy. Apel zarządu stowarzyszenia spotkał się z wielkiem uznaniem ze strony zrzeszonych kupców.

townie a „kuso" — opuścić Brandta i przyjąć propozycję warszawską. **Deus ex machina,** jako rozwiązanie konfliktu, bardzo było właściwe u **Homera,** mniej natomiast jest odpowiednie u **Hemara!..**

⁂

Po tych nieco gorzkawych uwagach o psychologicznym fundamencie sztuki, zbudowanej na piaskach tandetno-bulwarowej filozofji (dla autora „wiecznie niezadowoleni" recenzenci nie są niespodzianką i są w „Firmie" zaszczytnie wzmiankowani)—należy uwypuklić jasne momenty sztuki. Rzetelnie zaś trzeba stwierdzić, iż jest ich znacznie więcej, niż ciemnych i poklask, jaki komedja ta na premjerze łódzkiej zdobyła sobie u publiczności — jest usprawiedliwiony. A zasłużył sobie autor na wyrazy uznania przedewszystkiem za dowcip, ten przyrodzony, a królewski dar, którym tak hojnie i celnie szafuje. Dowcipy padały ze sceny z lekkością piłek tenisowych, wywołując na widowni żywiołową reakcję. Technika zaś preparowania i podawania tego dowcipu, pogłębiona przez długie lata twórczości dla scen kabaretowo - rewjowych jest godna podziwu. Hemar wydobywa dowcip zarówno z lapidarnego „powiedzonka", jak kunsztownego zestawienia. Wogóle kontrastami operuje on w sposób niezawodny. Nie przesadzę, twierdząc, iż potęga tych sugestyj komicznych, jakie płyną z „Firmy" tkwi przeważnie w kontrastach. Kontrastowe są typy, jak i djalogi i poszczególne sceny. Typom to zaszkodziło, gdy jaskrawe przeciwieństwa ich wymagały jednostronności rysunku psychologicznego, przez co stały się one papierowe; djalogi natomiast pełne akrobatycznych i żonglerskich „chwytów" olśniewały błyskotliwością najbardziej ryzykownych zestawień. I jeśli akt pierwszy jest jeszcze tylko zręcznym skeczem, efektowną miniaturą, która się normalnie kończy po pierwszem spuszczeniu kurtyny, to akt drugi jest już nawskroś komedjowy, dyskretny w rysunku groteskowym, zabarwiony pogodnym sentymentem i pełen najlepszych obietnic, co do rozwiązania tego romansu cnotliwej aktorki z sentymentalnym kupcem korzennym... Niestety, akt trzeci — gdy autor wkroczył w atmosferę czechowowskiej melancholji — ma akcenty nieszczere i jest chemicznie wyprany z humoru (djalog Otockiej i Barskiego kompromituje swą płaskością rewjową). To też akt ten budzi rozczarowanie.

Na pocieszenie autora warto stwierdzić, iż trzeci akt jest piętą achillesową wszystkich spółczesnych komedjopisarzy polskich. Na dobro Hemara zapisać jednak należy, (zapewne „Firma" suggeruje mi ten czysto buchalteryjny zwrot), iż jego sztuka ma świetne aż **dwa akty,** gdy u wielu polskich autorów teatralnych dobry jest tylko jeden akt i to pierwszy, a u niektórych i tego zauważyć nie można!...

⁂

Komedja Hemara odegrana została w sposób mistrzowski. Życzyłbym każdemu autorowi na świecie, aby miał takich wykonawców, jak Modzelewska, Dąbrowska, Jaracz i Chmielewski.

Modzelewska zagrała aktorkę Otocką z żywiołowym temperamentem; ta niezrównana artystka opanowała kunszt djalogu w sposób absolutnie doskonały. Każde jej słowo ma inną barwę, każde zdanie swoistą rytmikę, każde niedopowiedzenie — wewnętrzną ekspresję, każda chwila milczenia — jaskrawą wymowę, każdy ruch — artystyczną plastykę, każde spojrzenie— nieodpartą sugestję. Nic tedy dziwnego, iż, gdy taka mistrzyni teatru stworzyła na scenie aktorkę — wrażenie musiało być olśniewające!

A **Jaracz!** Jakiż majsterszyk stworzył ten wielki aktor z płytkiej postaci kupca Hugona Brandta. Dał mu to, czego swemu bohaterowi poskąpił autor— **duszę.** Brandt został stworzony jako typ groteskowy. Trochę Franio Perzyńskiego, a także i chwilami Skid „mały, durny komik" z „Artystów"... Jaracz z tego niedorajdy w sprawach miłosnych — stworzył postać omal dramatyczną. Ten komik był nietyle durny, ile smutny. On się nie śmiał nigdy — śmiała się wyłącznie publiczność. Hugo Brandt w interpretacji Jaracza bierze wszystko poważnie: i zielony krawat, i jaskrawe ubranie, i żółte buciki, i świat kulis, i histerje aktorki Otockiej. Być może, iż byłoby lepiej dla sztuki, gdyby jego los czasem nas i wzruszył... Czemu tak się nie stało? Bo nawet taki aktor, jak Jaracz potrafił z tego groteskowego automatu uczynić człowieka tylko przez dwa akty, w trzecim było to już niewykonalne, gdyż w tym akcie rola Brandta jest bierna, ograniczona naogół do apatycznego przyjmowania do wiadomości tego, co mu zakomunikuje Otocka. Dlatego też zawód miłosny i życiowy Brandta miał dla nas tylko swą wymowę karykaturalną.

W tej kreacji Jaracza należy podziwiać bezprzykładną wprost prostotę środków odtwórczych, genjalnego aktora. Zwłaszcza mistrzowska była jego gra mimiczna. Dla Jaracza słowo jest chwilami tylko pomocniczą formą twórczości aktorskiej; istotną bowiem treść sceny oddaje w plastycznych skurczach mięśni twarzowych i w scenach niemych, które siłą swej sugestji fascynują widza.

Każda z dwuch głównych ról komedji ma swe uzupełnienie. Ochocka nie jest do pomyślenia bez swej garderobianej Jędrzejowskiej, którą znakomicie zagrała doskonała aktorka p. Dą**browska,** wieloletnia artystka sceny łódzkiej — Brandt zaś bez buchaltera Chyliczka, którego oddał p. Chmielew**ski** w sposób wzbudzający najwyższe uznanie. Był to istny koncert gry charakterystycznej.

W epizodach — bez zarzutu: pp. Sie**lański, Łuszczewski, Bogucki, Was**[illegible] **i Daniłowicz.** Publiczność przyjmowała wykonawców niezwykle serdecznie. Autora wywoływano.

W. POLAK.

Kurjer Handlowo-Przemysłowy
łódzkiego okręgu włókienniczego.

Na marginesie nowego kodeksu handlowego.

Instytucja rachunku bieżącego, tak powszechna i doniosła w użyciu kupieckiem — dotąd nie znalazła u nas prawnego unormowania. Wedle projektu — „przez umowę rachunku bieżącego zobowiązują się strony, że wynikające z czynności handlowych obustronne wierzytelności i świadczenia będą wpisywane na rachunek i że rozliczenie oraz ustalenie nadwyżki (salda) dokonywane będzie tylko co pewien czas". Takie rozliczenie, o ile się strony inaczej nie umawiają, następować ma **co pół roku** (należałoby postanowić, że na medio i ultimo roczne). Zasada, iż milczenie zastępuje między kupcami akceptację, przeprowadzona jest i tutaj; brak niezwłocznego zakwestjonowania tłumaczyć się ma jako uznanie. Wydaje się nam jednak koniecznem ustalenie **formy doręczania obrachunku** (np. listem poleconym).

Ciekawy jest przepis, iż wpisanie na rachunek bieżący wierzytelności od osoby innej, uważa się za dokonane na niebezpieczeństwo nabywcy tej wierzytelności; jeżeli się tego dłużnik chce uniknąć, należy się zastrzec, iż wpisanie następuje **„z zastrzeżeniem inkasa"**; wtedy na wypadek niezapłacenia w terminie można stornować daną pozycję. Ważne jest, iż bez szczególnego zastrzeżenia — stosuje się to zawsze przy wekslach, czekach i przekazach.

Saldo ustalone przynosi odsetki i to zgodnie ze zwyczajem — niezależnie od odsetek, zawartych w poszczególnych pozycjach.

Wypowiedzenie umowy rachunku bieżącego poza wypadkami wyjątkowemi następuje na najbliższy termin wypowiedzenia. Nie wolno przez wstawianie pozycji obciążających pogarszać położenia wierzyciela, który w międzyczasie uzyskał zajęcie salda.

SPRZEDAŻ HANDLOWA.

Kodeks uznaje zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej do czasu zapłaty ceny. Konieczne jest w tym celu **zawarcia umowy notarjalnej.**

Nieuregulowana dotąd kwestja — jak postąpić winien staranny kupiec na wypadek odmowy przyjęcia towaru, załatwiona jest w projekcie następująco: W wypadku zwłoki w przyjęciu towaru — może sprzedawca oddać go na przechowanie na koszt i niebezpieczeństwo kupującego; może też spowodować (w zasadzie — po odpowiedniem zagrożeniu) sprzedaż towaru na tegoż rachunek drogą licytacji publicznej; podobnie jak przy wykonywaniu prawa zatrzymania — zbędny jest w tym wypadku wyrok sądowy.

Jeżeli tranzakcja ma charakter terminowy — na wypadek niewykonania zobowiązku przez dłużnika w terminie uważa się, że wierzyciel odstępuje od umowy. Służy mu skarga o szkody i straty.

Nabywca winien bez niepotrzebnej zwłoki zbadać towar dla stwierdzenia jego ewentualnych wad. Zawiadomienie o wadach (pismem lub telegramem) powinno nastąpić niezwłocznie; to samo przy dostarczenia innego towaru, zamiast zamówionego.

Na wypadek stwierdzenia wad towaru, nadesłanego z innej miejscowości, należy postarać się o jego zachowanie do chwili, w której sprzedawca będzie mógł nim rozporządzić; tylko jeżeli chodzi o towary psujące się, lub sprzedawca zwleka z dyspozycjami — wolno odesłać towar zpowrotem.

UMOWA AJENCYJNA.

Przez umowę ajencyjna podejmuje się kupiec stałego pośrednictwa w zawieraniu umów na rzecz dającego takie polecenie wzgl. do zawierania ich w jego imieniu (do tego ostatniego celu konieczne jest nadto pełnomocnictwo). Dość ryzykownym praktycznie jest przepis projektu, zezwalający z reguły ajentowi na odbiór pieniędzy za dostarczony przez towar; mniej **zastrzeżeń** budzi natomiast — również przez niektórych zainteresowanych kwestjonowana jednak reguła — iż ajent upoważniony jest do odbioru, związanych z tranzakcją, reklamacji. — Brak zakwestjonowania umowy przez dającego polecenie uważa się za jej aprobatę. Ajent ma prawo być czynnym naraz dla kilku przedsiębiorstw, kwestyjną jest reguła — że może pracować także na własny rachunek. Ajent ma prawo do prowizji od tranzakcji zawartych przy jego udziale wzgl. w obrębie jego rejonu. Projekt sankcjonuje zasadę, że ajent zachowuje prawo do prowizji, jeżeli tranzakcja nie została zrealizowana z winy dającego zlecenie. Umowa ajencyjna ulega wypowiedzeniu na 6 tygodni zgóry. (z)

Dolar = zł. 5.85.

W dniu wczorajszym nastąpił dalszy spadek dolara. W obrotach prywatnych na łódzkim rynku walutowym płacono w rannych godzinach 5.95 i żądano 6.00. Bank Polski płacił 5.93. Po nadejściu wiadomości z zagranicznych przedgiełd, wykazujących w arbitrażu kurs 5.85, kurs się obniżył do 5.80 w płaceniu i 5.85 w żądaniu. Bank Polski przed samym zamknięciem obniżył kurs kupna do 5.80. Po giełdzie warszawskiej, która ustaliła kurs czeków na 5.89 i kabla na 5.90, płacono w obrotach prywatnych 5.85 i żądano 5.90.

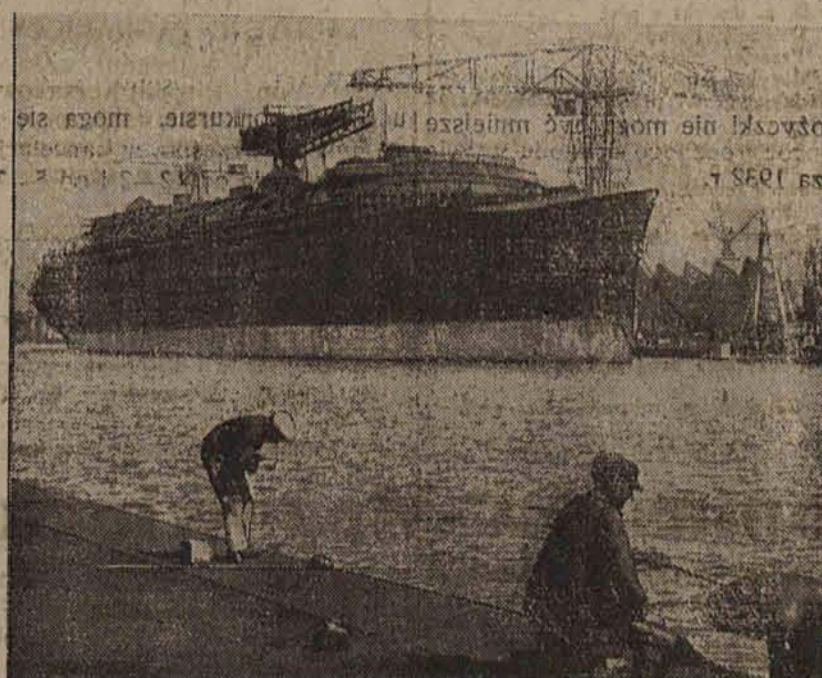
Zapotrzebowanie na dolary było bardzo znaczne, gdyż korzystając z obniżonego kursu licznie pokrywano wczoraj zobowiazania dolarowe. Podaż dolarów odpowiadała zapotrzebowaniu. Spadek dolara nastąpił wskutek rosnącego zaofiarowania na giełdach zagranicznych, szczególnie w Paryżu. Tendencja nadal wybitnie słaba.

Kurs funta angielskiego obniżył się wczoraj do 28 w płaceniu i 28.25 w żądaniu. Inne waluty bez zmiany: frank francuski 35—35.10, szwajcarski 172.5—173 (słabiej) marka niemiecka 210—211, szyling austrjacki 100,5—101, gulden gdański 173—174. Obroty walutami małe.

Kursy złota bez zmiany przy zlekka mocniejszej tendencji: dolar 9.03 w płaceniu i 9.05 w żądaniu, rubel 4.72 w płaceniu i 4.75 w żądaniu. Zapotrzebowanie na złoto średnie, przy dostatecznej podaży.

Kurs łódzkich 8-procentowych listów zastawnych bez zmiany 41 w płaceniu i 41.25 w żądaniu. Zainteresowanie papierami wartościowemi znikome. Ogólny nastrój rynku wyjątkowo spokojny.

Największy statek na świecie.



W dokach St. Nazaire we Francji buduje się obecnie statek „Normandja", który będzie największym okrętem, jaki dotychczas istnieje na świecie.

Ruch statków w porcie gdyńskim

812 okrętów w ciągu mies. sierpnia

Gdynia, 18 września.

W miesiącu sierpniu br. łączna ilość statków, jakie do portu weszły i wyszły zeń na morze, wyniosła liczbę 812 o łącznej pojemności 679.783 t. r. netto, z czego przypada na wejście 398 statków o tonażu 333.334 t. r. n., wobec 410 statków o pojemności 321.644 t. r. n. w miesiącu lipcu br. i na wyjściu 414 statków o pojemności 346.449 t. r. n., wobec 407 statków o tonażu 306.224 t. r. n. w miesiącu ubiegłym.

W miesiącu sprawozdawczym, jak wykazują powyższe dane, ilość statków nieco spadła, zwiększyła się natomiast ich pojemność.

W stosunku do sierpnia roku ubiegłego zwiększył sie ruch statków tak co do ich ilości jak i pojemności, zawinęły bowiem wówczas 324 statki o pojemności 255.876 t. r. n., a wyszło z portu 327 statków o pojemności 262.439 t. r. n.

Bandery statków ukształtowały się w sierpniu br. w następującej kolejności:

1) Szwecja 147.508 t. r. n. 211 statków, 2) Niemcy 121.250 t. r. n. — 182 statki, Polska 109.481 t. r. n. — 84 statki, 4) Anglja 53.595 t. r. n. — 25 statków, 5) Norwegja 50.212 t. r. n. — 58 statków, 6) Danja 49.612 t. r. n. — 85 statków, 7) Finlandja 30.543 t. r. n. — 39 statków, 8) St. Zjedn. Am. 25.720 t. r. n. — 8 statków, 9) Łotwa 24.348 t. r. n. — 23 statki, 10) Grecja 21.123 t. r. n. — 8 statków, 11) Francja 12.174 t. r. n. — 2 statki, 12) Estonja 9.722 t. r. n. — 23 statki, 13) Holandja 9.699 t. r. n. — 28 statków, 14) Hiszpanja 5.098 t. r. n. — 2 statki, 15) W. M. Gdańsk 2.986 t. r. n. — 4 statki, 16) Włochy 2.933 t. r. n. — 1 statek, 17) Litwa 1.966 t. r. n. — 4 st., 18) Czechosłowacja 1.620 t. r. n. — 9 statków, 19) Boliwja 193 t. r. n. — 1 st.

Średni tonaż statku zawijającego do Gdyni w sierpniu br. wyniósł 837.5 t. r. n., średnia ilość statków, przebywających jednocześnie w porcie — 47 i średni postój statku — 65.6 godzin.

Giełda pieniężna.

Warszawa, 18 września.

Na dzisiejszem zebraniu giełdy walutowa-dewizowej w Warszawie tendencja dla walut przeważała niejednolita, lecz wybitnie zniżkowa dla walut i dewiz brytyjskiej i amerykańskiej. Zapotrzebawanie na dewizy było naogół bardzo niewielkie. Bank Polski płacił dziś w swych kasach za dolary początkowo 5.93, potem 5.85 i wreszcie 5.80. W obrotach międzybankowych dewiza na Berlin 213.55. W obrotach prywatnych dolar gotówkowy 5,90 — 5,86 (— 14), marka niemiecka 207.75—207,50 (— 150) szyling austrjacki 99.50 (— 50), korona czechosłowacka 25.25, dolar złoty 9.04,50, rubel złoty 4.74 — 4.75 (+ 2), rubel srebrny 1.43, bilon 0.64. Notowano dewizy: Belgja 124,79, Gdańsk 173.65 (+ 50), Holandja 160.80 (+ 5), Londyn 28 — 27,98 (— 28), Nowy Jork 5.89 (— 1), kabel na Nowy Jork 5.90 (— 16), Paryż 35.01 (+ 1), Praga 26.50, Sztokholm 145, Szwajcarja 173.65 (+ 3), Italja 47.10 (— 2).—

AKCJE — Na rynku akcyjnym tendencja była naogół utrzymana, przy stosunkowo niewielkich obrotach. Notowano: Bank Polski 82, Lilpopy 11, Starachowice 9.35 — 9.25 (— 15). Pozatem dokonano kilku niewielkich, a więc nie notowanych tranzakcyj Haberbuschem po 40.

PAPIERY PROCENTOWE. — Usposobienie dla papierów procentowych było naogół słabe. Większem zainteresowaniem cieszyły się tylko obligacje m. st. Warszawy. Notowano: 3 proc. budowlana 38.25 (— .25), dolarówka 48.50 — 48.25 (— 10), 5 proc. kolejowa 44.50 — 44 (— 100), 6 proc. dolarowa 60.50 (— 25), 7 proc. stabilizacyjna 51.50 — 51.13 (— 62), w odcinkach po 500 dolarów 52.25 — 52 (— 38), 4 i pół proc. listy ziemskie 45, 7 proc. ziemskie dolarowe 38.88 (— 12), 5 proc. m. st. Warszawy 57.50 — 58 (+ 50), 8 proc. m. st. Warszawy 43.75 — 43.38 (— 38). W niewielkich i nienotowanych tranzakcjach 4 proc. inwestycyjna zwykła 104.50.

Giełda zbożowa.

Warszawa, 18 września.

Na dzisiejszem zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie ogólny obrót wynosił 5044 tony, w tem żyta 3.125 ton. Notowano za 100 klg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: żyto jednolite 14.25 — 14.75, pszenica jednolita 22 — 22.50, pszenica zbierana 21 — 22, owies jednolity 14.50 — 15, owies zbierany 14 — 14.50, jęczmień browarowy 15.50 — 16, jęczmień przemiałowy 14.50 — 15, jęczmień pastewny bez obrotów, groch polny z workiem 21 — 23, groch Victorja z workiem 24 — 27, rzepak zimowy 37 — 39, rzepik zimowy 37 — 39, rzepik letni 37 — 39, mak niebieski z workiem 50 — 60, mąka pszenna luksusowa gatunek pierwszy 40 — 45, mąka pszenna gat. pierwszy 37 — 40, mąka pszenna gatunek drugi 34 — 37, mąka pszenna gatunek trzeci poślednia 20 — 25, mąka żytnia pytlowa gatunek pierwszy 25 — 27, mąka żytnia sitkowa gatunek drugi 19 — 21, mąka żytnia razowa 19 — 21, otręby pszenne szałe 9.50 — 10, otręby pszenne średnie 9 — 9.50, otręby żytnie 7.50 — 8.50, kuchy lniane 16 — 16.50, kuchy rzepakowe 13 — 13,50, kuchy słonecznikowe 16.50 — 17.

Na froncie gospodarczym

ZAKAZ TWORZENIA DOMÓW TOWAROWYCH W SZWAJCARJI.

Rząd szwajcarski przedłożył parlamentowi w formie nagłego wniosku projekt ustawy zakazującej do końca r. 1935 otwieranie nowych domów towarowych i rozszerzanie przedsiębiorstw tego rodzaju już istniejących. Analogiczne ograniczenia dotyczyłyby wszelkiego rodzaju sklepów i przedsiębiorstw o cenach jednolitych. Projekt ustawy upoważnia jednocześnie rząd do rozciągnięcia tego zakazu również i na filje wszelkiego rodzaju składy fabryczne. Wyjątki mogą mieć zastosowanie jedynie na podstawie zezwoleń rządów kantonalnych. Jednocześnie z projektem tej ustawy omawiana jest sprawa specjalnego opodatkwania oraz zakazu tworzenia oddziałów sprzedaży środków spożywczych i restauracyjnych w domach towarowych. Narazie wprowadzenie takiego podatku natrafia na trudności, w związku jednak z dyskusją nad temi sprawami rząd związkowy zamierza opracować ustawę o domach towarowych w Szwajcarji.

REORGANIZACJA PRZEMYSŁU DJAMENTOWEGO.

Donoszą z Londynu, że toczące się od dłuższego czasu pertraktacje między rządem południowo - afrykańskim a Diamond Corporation i głównymi producentami djamentów mają być w najbliższych dniach sfinalizowane. Nowa umowa w sprawie reorganizacji przemysłu djamentowego przewiduje, że sprzedaż scentralizowana będzie w rękach Diamond Corporation. Koncern ten będzie jedynym przedstawicielem zarówno rządu jak i producentów i posiadać będzie wyłączne prawo sprzedaży djamentów. Dotychczas zarówno kopalnie rządowe, jakoteż prywatne sprzedawały na własną rękę, co powodowało walkę konkurencyjną i wpływało na zniżkę cen.

ŚWIATOWY KONGRES POCZTOWY W KAIRZE.

W dniu 1 lutego 1934 r. rozpocznie swe obrady w Kairze światowy kongres pocztowy. Ostatni kongres odbył się w Londynie w roku 1929. Przygotowaniem kongresu zajmuje się komitet złożony z przedstawicieli 14 państw, należących do międzynarodowego związku pocztowego. — Pierwsze obrady tego komitetu odbywały się w okresie od 18 maja do 28 czerwca rb. w Ottawie (Kanada).

Śmierć na ulicy
Dwa nagłe wypadki

(gr) Wczoraj w godzinach popołudniowych miejskie pogotowie ratunkowe wzywane było dwukrotnie do nagłych zasłabnięć, przyczem w obydwu wypadkach lekarz skonstatował śmierć.

Pierwszy tragiczny wypadek zdarzył się w tramwaju, przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Narutowicza. Pomimo natychmiastowej pomocy lekarskiej nie udało się chorego utrzymać przy życiu.

Policji nie udało się dotąd ustalić nazwiska zmarłego.

Drugi, podobny tragiczny wypadek, zanotowano również na ulicy, przy zbiegu ul. Nawrot i Przędzalnianej. I tym razem nie udało się lekarzowi, który przybył natychmiast po wezwaniu na miejsce, uratować chorego.

Nad ustaleniem nazwiska obu denatów pracują władze.

Otwarcie nowej drogi
wiodącej z Łodzi do Piotrkowa.

Jak nas informują, otwarta została i oddaną do użytku publicznego droga na trasie Kruszów — Czarnocin — Będków — Ujazd, stanowiąca rozłączenie drogi wiodącej z Łodzi do Piotrkowa. Droga ta została już całkowicie wykończona i udostępniona dla ruchu kołowego na odcinku Kruszów i Czarnocin kolej.

Przez otwarcie tej drogi uzyskuje się połączenie z Lubochnią w woj. warszawskiem i znaczne skrócenie połączenia z południową częścią województwa warszawskiego.

Skrzynka do listów.

Do
Redakcji „Republiki"
w miejscu.

W związku z notatką zamieszczoną w numerze 259 „Republiki" z dnia 17. 9. 1933 r. p. t. „Wielka afera budowy hal targowych. Klein pobrał 300.000 zł. itd." na zasadzie art. 21 Rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie prasowem, proszę uprzejmie o zamieszczenie następującego sprostowania na tem samem miejscu i temi samemi czcionkami:

1) Nieprawdą jest, jakobym w dniu wczorajszym został aresztowany i, że zarzuty podniesione przeciwko mnie, okazały się jakoby słuszne i ważkie, natomiast prawdą jest, że ani kiedykolwiek, ani wczoraj aresztowany nie zostałem i znajduję się na wolnej stopie; co zaś się tyczy „słusznych i ważkich zarzutów" są one obecnie przedmiotem dochodzenia.

2) Nieprawdą jest, jakobym dzierżawę placu Leonharda utracił skutkiem złego wywiązywania się z czynszu dzierżawnego, natomiast prawda jest, że dzierżawę utraciłem li tylko skutkiem przelicytowania ceny przy przetargu przez osobę trzecia;

3) Nieprawdą jest, jakobym przez swych agentów rozgłaszał, że istniejące hale na Placu Leonharda zostaną zniesione z dniem 1 stycznia 1933 r., natomiast prawdą jest, że tego rodzaju wersyj, ani pośrednio ani bezpośrednio nie rozgłaszałem;

4) Nieprawdą jest, jakoby „rzekomo poszkodowani" wpłacili zaliczki w ogólnej sumie 300.000 złotych, natomiast prawdą jest, że suma wpłaconych zaliczek wekslami, nie przekroczyły kwoty 50.000 złotych, z których zaledwie 10 procent wpłynęło gotówką, natomiast pozostałe wszystkie weksle zostały zaprotestowane, a lwią część wykupiłem we własnym zakresie;

5) Nieprawdą jest jakobym pieniądze te zużył dla własnych celów, natomiast prawdą jest, że budowa nowoczesnych hal targowych, pochłonęła kwotę około 400.000 złotych kapitału wyłącznie własnego, a tymczasowe wstrzymanie budowy nastapiło z przyczyn ode mnie niezależnych.

Prosząc o zamieszczenie powyższego sprostowania w najbliższym numerze c. pisma WPanów, podaję jednocześnie do wiadomości, że przeciwko złośliwym oszczercom występuję na właściwą drogę sądową.

Z poważaniem
S. Klein, Rzgowska 4.

Łódź, dnia 18 września 1933 r.

Sport

Niedzielne mecze ligowe

W najbliższą niedzielę ŁKS rozegra mecz ligowy w Warszawie z tamtejszą Legją. Pozatem w niedzielę odbędą się następujące mecze ligowe: Ruch — Cracovia w Wielkich Hajdukach, Pogoń — Wisła we Lwowie, Podgórze — Warta w Poznaniu, 22 p. p. — Czarni w Siedlcach. O wejście do Ligi tego samego dnia grają: Polonja (Warszawa) — Polonja (Przemyśl) w Warszawie i WKS Śmigły (Wilno) — Naprzód (Lipiny) w Wilnie.

Przed meczem tenisowym
Polska—Czechosłowacja

Po meczu lekkoatletycznym czeka nas obecnie z Czechosłowacją mecz tenisowy. Zostanie on rozegrany w dniach 22 — 24 b. m. w Pradze, przyczem obejmować będzie cztery gry pojedyńcze panów, jedną grę pań, jedną grę mieszana i jedną podwójna. Ze strony Polski na mecz ten wyjeżdżają: Jędrzejowska, Hebda, Tłoczyński, Wittman. Nasz double będzie reprezentowała para Hebda, Wittman a mixte Jędrzejowska, Tłoczyński.

Wyjazd naszych tenisistów do Pragi nastąpi najprawdopodobniej w dniu dzisiejszym. Wraz z drużyna pojedzie kapitan zw. rtm. Riedl, a jednocześnie towarzyszyć będzie radca Olchowicz.

Po zawodach w Pradze nasi tenisiści udadzą się na turniej międzynarodowy do Meranu w dniach 27 b. m. — 4 października.

Mistrzostwa lekkoatletyczne
klubów żydowskich w Kr. Hucie

W Królewskiej Hucie odbyły się przed meczem lekkoatletycznym z Węgrami drugie ogólnopolskie mistrzostwa Polski, w których wzięli również udział lekkoatleci łódzkiej Makkabi.

W ogólnej punktacji zwyciężyła Makkabi (Kraków) 83.5 p. przed Makkabi (W-wa) i Dror (Lwów) po 27 p., Makabi (Król. Huta) i Makabi (Bielsko). — Z lepszych wyników należy wymienić: w konkurencjach żeńskich: skok wdal: Freiwaldówna — 4.92 m. 60 m. Gotliebówna (Kraków) — 8 s., 80 mtr. płotki — Freiwaldówna — 13 sek., 800 m. Nierenberżanka (Kr. Huta) — 2.46.2. W konkurencji panów: bieg 800 m. Wielder (Mak. W-wa) 2.08.8; bieg 400 m. Bruder (Kraków) 53.2; bieg 100 m. Lichtblau (Kraków) 11.6 s., dysk: Stiel (Kr.) 38.64 m. wdal: Janowski (Mak. W-wa) 5.79.

SPROSTOWANIE.

Do wczorajszego sprawozdania z zawodów lekko-atletycznych Polska—Węgry, wkradł się błąd zecerski. W biegu na 400 mtr. przez płotki, zwyciężył Kostrzewski, a nie jak mylnie wydrukowano, Korasz.

Radjoprogram

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADJA.
WTOREK, dnia 19-go września.

11.55—11.58: Odczytanie programu na dzień bieżący.
11.58—12.05: Sygnał czasu z Warszawy, Hejnał z Torunia.
12.05—12.25: Muzyka lekka z płyt gramofon.
12.25—12.33: Codzienny Przegląd Prasy Polskiej.
12.33—12.35: Komunikat meteorologiczny.
12.35—12.55: D. c. muzyki z płyt.
12.55—13.00: Dziennik Południowy.
13.00—14.55: Przerwa programowa.
14.55—16.00 Muzyka z płyt gramofonowych ze studja łódzkiego. W przerwie komunikaty łódzkie.
16.00—17.00: Koncert popularny z Ciechocinka.
17.00—17.15: Skrzynka pocztowa — korespondencję bieżącą omówi dr. Marjan Stępowski.
17.15—18.15: Koncert solistów. Wykonawcy: Halina Bernasowska (sopr.), Józef Kamiński (skrzypce).
18.15—18.35: Odczyt z cyklu „Polska współczesna".
18.35—19.05: Muzyka lekka z płyt.
19.20—19.35: Rozmaitości.
19.35—19.40: Odczytanie programu na dzień następny.
19.40—19.55: Feljeton w rubryce „Na widnokręgu".
20.00—22.00: Koncert w wyk. Orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i Mieczysław Salecki (tenor).
W przerwie 20.50—21.00: Dziennik Wieczorny.
21.00—21.10: Komunikat Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.
22.00—22.25: Muzyka taneczna.
22.25—22.35: Wiadomości sportowe.
22.35—22.40: Komunikat meteorologiczny dla lotnictwa i komunikat policyjny.
22.40—23.00: D. c. muzyki tanecznej.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

17.25. MOSKWA (Stalin). „Złoty kogucik", op. Rimskij-Korsakowa. Tr. z Teatru Stanisławskiego.
19.55. DAVENTRY. „Cyganerja", op. Pucciniego. Tr. z Teatru Sadler's Wells.
20.00. LONDYN Reg. Koncert symfoniczny z Queen's Hallu.
20.00. ZURICH (Beromuenster). „Holender-Tułacz, op. Wagnera. Tr. z Teatru Miejskiego.
20.30. WIEDEŃ. Koncert symfoniczny.
20.45. RZYM. „Toreador", op. Caryll'a i Moncktona.
20.50. PRAGA. Koncert symfoniczny.

Tomaszów-Mazowiecki

ECHA AFERY KASJERA ŻEWKI.

W kwietniu r. b. donosiliśmy o ujęciu przez policję w Przeworsku mieszkańców Tomaszowa Karola Alberskiego, byłego urzędnika kolejowego, syna jego studenta Władysława, oraz łodziankę Julję Ciołkowicz, na gorącym uczynku kolportowaniu fałszywych monet 10-złotowych.

W czasie przeprowadzonego dochodzenia Alberscy zeznali wówczas, że główną osobą, która zorganizowała tę aferę fałszerska, jest kasjer stacji towarowej Mikołaj Żewko, który „interes" ten finansował. W związku z tem zjechali do Tomaszowa dwaj wywiadowcy urzędu śledczego ze Lwowa, którzy na miejscu zbadali kasjera Żewkę. Ten ostatni, wzięty w krzyżowy ogień pytań, przyznał się do udziału w zakupywaniu i rozpowszechnianiu falsyfikatów 10 i 5-złotowych. Pozatem zeznał, że fundusze na zakup tych falsyfikatów czerpał z kasy kolejowej przez fałszywe wypisywanie i przerabianie sum na listach przewozowych.

Żewko osadzony został wówczas w więzieniu w Piotrkowie i dopiero onegdaj po zakończeniu śledztwa został wypuszczony za kaucją kilku tysięcy złotych.

Nadmienić należy, że śledztwo w sprawie kasjera Żewki ściśle łączy się z procesem jego wspólników Alberskich i Ciołkowiczowej, którzy skazani już zostali przez sąd okręgowy w Rzeszowie po 2 i pół roku więzienia.

Proces ten bowiem dostarczył dostateczną ilość materjału obciążającego do zakończenia śledztwa i w sprawie Żewki. Były kasjer odpowiadać będzie niezależnie od afery kolportowania fałszywych monet za defraudacje pieniędzy państwowych.

KONTROLA KSIĄG BUCHALTERYJNYCH W MAGISTRACIE.

Od kilku dni bawi w Tomaszowie kontroler Związku Miast, p. Pawłowski, który przeprowadza dokładne badania ksiąg buchalteryjnych poprzedniego magistratu, oraz zaznajamia się z sytuacją finansową miasta.

ZAKOŃCZENIE TYGODNIA LOPP.

W niedzielę zakończony został tydzień L.O.P.P. w Tomaszowie. W ostatnim dniu urządzono wielką fantową loterję na ulicach miasta, która cieszyła się niebywałem powodzeniem ze względu na wielką ilość wartościowych fantów oraz niską cenę biletu (50 gr.).

Pozatem staraniem miejskiego komitetu L.O.P.P. odbył się w ubiegłym tygodniu wieczór muzyczno-dramatyczny na program którego złożyły się popisy orkiestry mandolinistów tutejszego Gimnazjum Humanistycznego Stow. Kupców, orkiestry T. F. S. J. oraz komedja „Wojna z Teściową", odegrana przez sekcję dramatyczną T. F. S. J.

Całkowity dochód przeznaczony został na cele L. O. P. P.





TEATR MIEJSKI (SCALA).

Dziś nieodwołalnie ostatni występ znakomitych gości Marji Modzelewskiej i Stefana Jaracza w świetnej komedji Hemara „Firma".

Pomimo wielkiego powodzenia, nasi goście nie mogą przedłużać swych występów, gdyż związani są terminem otwarcia nowego teatru w Warszawie p. n. „Nowa komedja" na inaugurację którego wystawiona będzie „Firma".

Bilety sprzedaje kasa teatru od godz. 11-ej do 2.30 i od 5-ej do końca przedstawienia.

TEATR POPULARNY (Ogrodowa 18).

W dniu dzisiejszym i dni następnych o godzinie 8.15 wiecz. w dalszym ciągu melodyjna szlagierowa operetka w 3-ch aktach Nodbala p. t. „Polska krew", w reżyserji M. Domosławskiego. Role główne kreują: znakomita artystka, ulubienica publiczności Janina Leonowicz, Helena Majchrzakówna-Busiakiewicz, Kamińska, Orlińska, Domosławski, Malinowski, Wojciechowski, Suwalski i inni.

Ceny miejsc rewelacyjnie niskie. Bilety do nabycia w kasie teatru od godz. 11 — 2 i od 6-ej wiecz. Przedsprzedaż biletów odbywa się w P.B.P. „Orbis", ul. Piotrkowska 65.

TEATR REWJI NOWOCZESNEJ „ALHAMBRA" (Przejazd 34).

W dniu dzisiejszym i następnych rewja w 20-tu obrazach p. t. „Dwaj panowie D." w wykonaniu sił artystycznych stolicy z Edwardem Rejem na czele.

Początek przedstawień w dni powszednie o godzinie 7.30 i 9.30 wieczorem, w soboty, niedziele i święta po trzy przedstawienia o godz. 5-ej, 7.30 i 9.30 wiecz.

ZJAZD OFICERÓW 31 PUŁKU STRZ KANIOWSKICH.

W dniu 7 października b. r., w związku z 15-leciem pułku odbędzie się zjazd koleżeński oficerów, którzy kiedykolwiek pełnili służbę w 31 pułku Strzelców Kaniowskich.

Korpus oficerski 31 p. Strz. Kan., nie posiadając obecnych adresów wszystkich dawnych oficerów pułku, tą drogą zaprasza do wzięcia udziału w zjeździe. Zgłoszenia kierować: Adjutant 31 pułku Strzelców Kaniowskich — Łódź.

Wszystkie pisma proszone są o przedrukowanie niniejszego komunikatu.

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SYNDYKATU DZIENNIKARZY ŁÓDZKICH.

W niedzielę, dnia 24 września 1933 roku, o godzinie 11-ej przed południem w pierwszym, a o godzinie 11.30 w drugim terminie, odbędzie się w lokalu własnym, przy ul. Piotrkowskiej nadzwyczajne walne zgromadzenie łódzkich Syndykatu Dziennikarzy Łódzkich.

KOLEKTURA F. BRAJTSZTAJNA, PIOTRKOWSKA Nr. 14.

Naszym szczęśliwym graczom już wypłacono zł. 10.000, które padły w 9 dniu ciągnienia V-ej klasy na Nr. 73173, powyższą sumę wygrało 2-ch szczęśliwych graczy.

KOLEKTURA I. ZAJTMANA.

W kolekturze I. Zajtmana, Piotrkowska [illegible] padła wygrana zł. 10.000 na Nr. 51303 w 10-ym dniu ciągnienia V-ej klasy. Powyższą sumę wygrało 3-ch graczy. Tamże padło wiele mniejszych wygranych, które zostają natychmiast wypłacone.

WYCIECZKA DO POZNANIA NA WYSTAWĘ HYGJENY.

W związku z odbywającą się Wystawą Hygjeny w Poznaniu tutejszy oddział Wagons-Lits Cook organizuje wycieczkę na powyższą Wystawę.

Odjazd nastąpi w sobotę, dnia 23 b. m. w godzinach popołudniowych, wyjazd zaś z Poznania w poniedziałek, dnia 25-go b. m. w godzinach wieczorowych.

Cena przejazdu w obie strony wynosi: kl. II-ga — zł. 19.20 [illegible] III-cią — zł. 12.80. Wagony pullmanowskie, miejsca będą numerowane.

Bilety nabyć można w biurze Wagons-Lits Cook (Piotrkowska 64) w godzinach od 9-ej do 13.30 i od 15 do 20.

DZIŚ I JUTRO ULGOWY PRZEJAZD DO WARSZAWY.

Tutejszy oddział Wagons-Lits Cook organizuje w dniu dzisiejszym i jutrzejszym ulgowy przejazd do Warszawy w jedną stronę.

Odjazd nastąpi dziś o godz. 19.30 z dworca Fabrycznego, zaś jutro o godz. 7.15 również z dworca Fabrycznego.

Przejazd wynosi zł. 5.50.

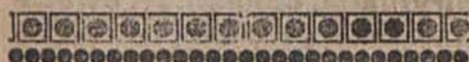
Ze względu na ściśle ograniczoną ilość miejsc bilety należy zamawiać jaknajwcześniej w biurze Wagons-Lits Cook (Piotrkowska 64) dziś do godziny 13.30.

Wilno, 18 września. (PAT).

Ze Stołpców donoszą dzienniki, że z granic Rosji Sowieckiej wysiedlono korespondenta „Berliner Tageblatt'u" Ginsnera, który przebywał tam niele galnie.

Do akt Nr. Km. 1697 1933 r.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 17-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej Nr. 91, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1933 r. o godz. 11 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 165 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: przędzy bawełnianej surowej, oszacowanej na łączną sumę zł. 2900, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 4 września 1933 r.
Komornik: M. LIPIŃSKI.

Do akt Nr. Km. 1685 1933 r.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 17-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej Nr. 91, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1933 r. o godz. 11 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 165 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: urządzenia sklepowego, szczotek różnych, pasków do ostrzenia brzytew, pasty do podłóg, pedzli, słomianek, urządzenia do wyrobu szczotek, mebli, fortepianu i maszyny do szycia, oszacowanych na łączną sumę zł. 2657, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 31 sierpnia 1933 r.
Komornik: M. LIPIŃSKI.



Dźwiękowy Kino-Teatr

„SZTUKA"

Kopernika Nr. 16.



Wielki melodramat romantycznej miłości, reżyserji Van Dyke'a

„NENITA, KWIAT HAWANNY"

Film przepojony najpiękniejszemi melodjami egzotycznemi.

W rolach głównych:

Lupe Velez i Lawrence Tibett

50-10

Następny program: „BIAŁA LILJA" z Heleną Hayes i Clark Gablem.



Piotrkowska 108

DZIŚ OTWARCIE SEZONU 1934 r. WIELKA PREMJERA! reżyserji Karola Lamacza

„CÓRKA PUŁKU"

Arcypikantna przebojowa komedja na tle romantycznych przygód w gwardyjskim garnizonie huzarów w Szkocji. W roli tytułowej

ANNY ONDRA

20-10

Nadprogram: Najnowszy tygodnik dźwiękowy Foxa. Passe - partouts i bilety wolnego wejścia aż do odwołania nieważne.

Dr. 30—2

W. BALICKA

POWRÓCIŁA

ul. Piotrkowska 200

róg Pustel

Nr. tel. 194-03.

Choroby skórne i weneryczne przyjmuje wyłącznie kobiety i dzieci od 1 do 3 i od 7 do 8-ej

DR. MED.

Szymon Grinberg

Piłsudskiego 55

Telefon 168-58.

powrócił

przyjmuje od 3-ej do 6-ej.

30-2

DR. MED.

Leon Fuchs

choroby wewnętrzne

PRZEPROWADZIŁ SIĘ na ul.

Wólczańską 65

(róg Andrzeja)

DR. MED.

Józef Szeps

Chor. wewnętrzne

POWRÓCIŁ

PIŁSUDSKIEGO NR. 36,

Tel. 224-13.

Przyjmuje od 3—4 i od 7 — 8 wiecz.

Do akt Nr. Km. 1483 1933 r.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 17-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej Nr. 91, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1933 r. o godz. 11 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 175, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie mebli, oszacowanych na łączną sumę zł 625, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 7 września 1933 r.

Komornik: M. LIPIŃSKI.

Do akt Nr. Km. 1694 1933 r.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rewiru 17-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Wólczańskiej Nr. 91, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 26 września 1933 r. o godz. 10 w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 189, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: mebli, fortepianu, maszyny do szycia dywanów i obrazów, oszacowanych na łączną sumę zł 1040, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Łódź, dnia 1 września 1933 r.

Komornik: M. LIPIŃSKI.

DROBNE ogłoszenia w „Republice" są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedyńczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazyjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki".

Pulowery artystyczne

ręcznej roboty na drutach i szydełkowe najnowsze modele wiedeńskie i paryskie.

Ceny przystępne.

LILI HIRSZMAN,

Kilińskiego 14, 2 piętro.

Dojazd tramwajami Nr. Nr. 4, 8 i 14.

Tel. 143-21

Kupno i sprzedaż

Złoto BIŻUTERJE, SREBRO kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny Zakład Jubilerski I. FIJAŁKO, PIOTRKOWSKA 7.

MASZYNA do szycia Singera w dobrym stanie tanio do sprzedania. Oferty „M. R. Z" 12

KAPA na dwa łóżka ręcznej roboty filet gipiur oraz stora filet antique, okazyjnie do sprzedania. Sanocka, 24, m. 60. 17

BRYLANTY, złoto, srebro, różną biżuterję, kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. Magazyn jubilerski M. H. Lissak. Piotrkowska 5.

WÓZECZKI dziecięce Kon-Kon po cenach fabrycznych, wyżymaczki poleca Marja Jakobi, Piotrkowska 107, sklep w podwórzu

5 KRZESEŁ i fotel dębowe, nowoczesne, sztuczną skórę, sprzedam. Cegielniana 32, m. 9.

Lokale

Biuro POLRUCH

PIOTRKOWSKA 89, I p.

tel. 141-01.

poleca i poszukuje lokale handlowe, mieszkania, pokoje umeblowane, sklepy.

DO WYNAJĘCIA POKÓJ frontowy, umeblowany z telefonem. Piotrkowska 83, front, III piętro m. 10. 14

ZAMIENIĘ 3-pokojowe świeżo wyremontowane mieszkanie z wszelkiemi wygodami na odpowiadające powyższym warunkom — 2-pokojowe. — Oferty: sub: „A. Gr.".

POSZUKIWANE dwupokojowe mieszkanie, remontowane, z wygodami, w centrum, nie wyżej drugiego piętra — bez odstępnego. Oferty pod „R. Gr."

POKÓJ ładnie umeblowany przy chrześcijańskiej rodzinie z wygodami i niekrępującem wejściem możliwie z korytarza potrzebny zaraz. Okolica — Andrzeja — Św. Anny lub Przejazd — Główna. Oferty sub „Solidny" do Administracji. 15

POSZUKUJĘ trzypokojowego mieszkania w nowym domu z wygodami, w śródmieściu, niedrogie komorne. — Dzwonić 222-25. 30

LEKARZ-DENTYSTA

F. Kopciowska

POWRÓCIŁA

Gdańska 37

tel. 232-55,

przyjmuje od 9—3,

w Lecznicy Piotrkowska 294 od 4—7 w.

Zatwierdzone przez Min. W. R. i O. P.

KURSY MUZYCZNE HELENY ARONSON-WINNIKOWOWEJ

Kierunek artystyczny prof. Józef Turczyński

Klasa fortepianowa Helena Winnikowowa

Klasa skrzypcowa — Br. Rotsztatówna

Klasa śpiewu — Dora Scuri

Przedmioty teoret.: zasady solfeggio i inne.

Zapisy przyjmuje kancelarja przy ul.

SIENKIEWICZA 53, III p. m. 20, tel. 184-07

od 10—12 i od 4—6.

PRZYTULNY umeblowany pokojk może być na biuro do wynajęcia. Piotrkowska 44, m. 14.

4 SŁONECZNE pokoje z kuchnią z wszelkiemi wygodami, w czystym domu, od 1 października do wynajęcia. Żeromskiego 39. 24

2, 3 POKOJOWE mieszkania, wygody słoneczne, sklep do wynajęcia. Al. Kościuszki 41.

POKÓJ do wynajęcia umeblowany lub nie, z niekrępującem wejściem, z telefonem. Piotrkowska 37, m. 11

SŁONECZNE 2 pokoje częściowo umeblowane z używalnością kuchni i wszelkich wygód w czystym domu, odnajmę Piotrkowska 182, m. 16.

POKÓJ do wynajęcia umeblowany z wygodami dla 1 lub 2 osób, albo małżeństwa. Piotrkowska 112, m. 6

ODDAM pokój umeblowany dwuokienny. Narutowicza 25, mieszk. 2.

2 POKOJE umebl. centrum nie wyżej 2-go piętra poszukiwane. Dzwonić 165-82, m. 4—5. 14

2 DUŻE pokoje frontowe nadające się na biuro lub mieszkanie zaraz do wynajęcia. Poznański, Wólczańska 21.

POKÓJ duży, frontowy, umeblowany, wygody, niekrępujące wejście do wynajęcia. Śródmiejska Nr. 100, m. 2.

Posady

POTRZEBNY fryzjer damski lub fryzjerka od zaraz. Brzezińska 26.

POTRZEBNA zdolna manicurzystka do zakładu fryzjerskiego. Piotrkowska 94, u Szpryngera.

POTRZEBNY pracownik fryzjerski oraz młodociany pracownik od zaraz. Zakład fryzjerski, ul. Kilińskiego 10.

INTELIGENTNA panna znająca się pierwszorzędnie na gospodarstwie domowem z dobremi referencjami poszukuje zajęcia u samotnego pana. Oferty pod „Pracowita".

POTRZEBNA zdolna manikurzystka od zaraz. Żeromskiego 28.

KRAWCÓW czeladników poszukuje Pogotowie Krawieckie Kiersza, Żeromskiego 91, tel. 163-30

WYKWALIFIKOWANE maszynistki do szycia bielizny oraz uczenice poszukuje się Klein, Piotrkowska 131.

POTRZEBNY fryzjer męski od zaraz. Zakład fryzjerski, Składowa Nr. 23.

STOLARZE mogą się zgłosić. Andrzeja 45, Stolarnia.

FRYZJER wykwalifikowany damsko-męski, od zaraz na stałe. Moszkowicz, Rokicińska 24.

Nauka i wychowanie

KANCELARJA inż. A. Russaka, Narutowicza 47, tel. 245-08, tłumaczy i uwierzytelnia dokumenty. Dział dla akademików wykonywa czynności, związane z przyjęciem do Wyższych Uczelni zagranicznych.

Metod. Berlitza

KURSY JĘZ. ANGIELSKIEGO

Mr. James W. Anderson

Tel. 112-14, PIOTRKOWSKA 55.

20-2

UDZIELAM lekcji elektrotechniki fizyki, matematyki, języka niemieckiego, przedmiotów ogólnokształcących. Przyjmuje też posadę nauczyciela domowego. Piotrkowska 103, m. 37.



Automobiliści!

„STOMIL", Sp. Akc. Poznań, produkuje opony i dętki pierwszorzędnej jakości do samochodów osobowych, ciężarowych wszystkich najczęściej używanych wymiarów.

Polska opona przoduje trwałością i bezpieczeństwem jazdy.

SKŁAD FABRYCZNY W ŁODZI ul. Piotrkowska 122 telef. 127-77 i 228-37

50-3

Popierajcie wyrób krajowy!

Komitet wierzycieli Zeliga Kleina

wzywa poszkodowanych do zarejestrowania się codziennie w godz. od 3—4 u p. Templa, Narutowicza 5.



DOSYĆ JUŻ EKSPERYMENTÓW KTÓRE WAS DO MNIE PROWADZĄ!

ŻĄDAJCIE ORYGINALNYCH „OLLA"

NAUCZYCIELKA udziela ... skiego i historji do 8-ej klasy ... Abramowskiego 13, m. 27.

POMOCY naukowej w zakresie ... klas gimnazjalnych udziela absolwent Gimnazjum Społecznego. — Zgłoszenia pod „N. Z.".

Rozmaite

PENSJONAT Haskiowej w „Bartchówce" (Andrespol) przyjmuje zamówienia na nadchodzące święta. Telefon 164-97.

WYMARZONA miejscowość odpoczynkowa Śródborów-Otwock. Pięciokrotne odżywianie. Tanio Jakubowa Tenenbaum, Otwock, Piłsudskiego 9.

ZDJĘCIA DO MATRYKUŁ i paszportów 6 szt 1 złoty, przyjmuje się również do wywoływania, kopjowania, powiększania wszelkie tuszowania i zdjęcia amatorskie. Fotograficzny Zakład L. Laks, ul. Żeromskiego 84, dojazd tramwajami Nr. Nr. 5, 6, 8, 9.

LAKIERNIK-MALARZ

przyjmuje wszelkie roboty w zakres wchodzące, jak: samochody, powozy meble i

PISANIE SZYLDÓW

Ceny konkurencyjne.

Gazowa 7, m. 2, parter (Koziny).

Ubikacji w Śródmieściu

ca 3×4 m. kw. możliwie w podwórzu POSZUKUJE się jako składnice przedmiotów reklamy. — Oferty do Republiki pod n-rem „32782"

Redakcja i Administracja. Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat redakcji 127-24, referaty: miejski i sportowy 136-44: referat gospodarczy i sekretariat nocny: 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika" 68-148.

Prenumerata „Republiki"

w Łodzi zł. 4.— za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie: z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—, zagranicą zł. 10.— „Republika" i „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7 miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm×280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. - Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Za zastrzeżenie miejsca dopłata 20 proc. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia, niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawnictwo „Republika", Sp. z ogr. odp. i redaktor odpow. Wacław Smólski. W druk. „Republiki", sp. z ogr. odp. w Łodzi, Piotrkowska 49.